

Π.3.2.5 Πιλοτική εφαρμογή και αξιολόγηση αντιπροσωπευτικού αριθμού σεναρίων από κάθε τύπο σε διαφοροποιημένες εκπαιδευτικές συνθήκες πραγματικής τάξης

Νεοελληνική Γλώσσα

Γ' Λυκείου

Τίτλος:

«Διεκδικώντας ένα καλύτερο σχολείο»

Συγγραφή: ΜΑΡΓΑΡΟΥ ΕΛΕΝΗ

Εφαρμογή: ΜΑΡΓΑΡΟΥ ΕΛΕΝΗ

ΚΕΝΤΡΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ

Θεσσαλονίκη 2012

ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ ΕΡΓΟΥ

ΠΡΑΞΗ: «Δημιουργία πρωτότυπης μεθοδολογίας εκπαιδευτικών σεναρίων βασισμένων σε ΤΠΕ και δημιουργία εκπαιδευτικών σεναρίων για τα μαθήματα της Ελληνικής Γλώσσας στην Α/βάθμια και Β/βάθμια εκπαίδευση» MIS 296579 (κωδ. 5.175), - ΟΡΙΖΟΝΤΙΑ ΠΡΑΞΗ, στους άξονες προτεραιότητας 1-2-3 του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση», η οποία συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο) και εθνικούς πόρους.

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟΣ ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ: Ι. Ν. ΚΑΖΑΖΗΣ

ΑΝΑΠΛΗΡΩΤΗΣ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟΣ ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ: ΒΑΣΙΛΗΣ ΒΑΣΙΛΕΙΑΔΗΣ

ΠΑΡΑΔΟΤΕΟ: Π.3.2.5 Πιλοτική εφαρμογή και αξιολόγηση αντιπροσωπευτικού αριθμού σεναρίων από κάθε τύπο σε διαφοροποιημένες εκπαιδευτικές συνθήκες πραγματικής τάξης.

ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ ΠΑΡΑΔΟΤΕΟΥ: ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΚΟΥΤΣΟΓΙΑΝΝΗΣ

Υπεύθυνος υπο-ομάδας εργασίας γλώσσας δευτεροβάθμιας: Δημήτρης Κουτσογιάννης

ΦΟΡΕΑΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ: ΚΕΝΤΡΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ

<http://www.greeklanguage.gr>

Καραμαούνα 1 – Πλατεία Σκρα Τ.Κ. 55 132 Καλαμαριά, Θεσσαλονίκη

Τηλ.: 2310 459101 , Φαξ: 2310 459107, e-mail: centre@komvos.edu.gr

Α. ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ

Τίτλος

Διεκδικώντας ένα καλύτερο σχολείο

Εφαρμογή σεναρίου

Ελένη Μαργαρού

Δημιουργία σεναρίου

Ελένη Μαργαρού

Διδακτικό αντικείμενο

Νεοελληνική Γλώσσα

Τάξη

Γ΄ Λυκείου

Σχολική μονάδα

Πρότυπο Πειραματικό ΓΕΛ Πανεπιστημίου Μακεδονίας

Χρονολογία

Από 10/10/2012 έως 24/10/2012

Διδακτική/θεματική ενότητα

Θεματικός Κύκλος: «Παιδεία - Εκπαίδευση» – Άσκηση στην ανάπτυξη παραγράφου με ορισμό – Αναγνώριση και παραγωγή ποικίλων κειμενικών ειδών: άρθρου, ομιλίας, επιστολής, διαφημιστικού κειμένου.

Διαθεματικό

Όχι

Χρονική διάρκεια

Για την εφαρμογή του σεναρίου απαιτήθηκαν 10 διδακτικές ώρες

Χώρος

I. Φυσικός χώρος:

Εντός σχολείου: εργαστήριο πληροφορικής, αίθουσα διδασκαλίας εξοπλισμένη με Η/Υ και βιντεοπροβολέα.

II. Εικονικός χώρος

Wiki.

Προϋποθέσεις υλοποίησης για δάσκαλο και μαθητή

Το 1^ο και το 4^ο διδακτικό δίωρο υλοποιήθηκαν στην αίθουσα διδασκαλίας με τη χρήση Η/Υ και βιντεοπροβολέα. Για το 2^ο και το 3^ο διδακτικό δίωρο απαιτήθηκε η χρήση του εργαστηρίου πληροφορικής. Για την αξιοποίηση του λογισμικού Wiki χρειάστηκε προηγουμένως η εξοικείωση μαζί του τόσο από εμένα, όσο και από τους μαθητές. Σε ό,τι αφορά εμένα, δημιούργησα πριν την εφαρμογή το Wiki της τάξης, ονόματα χρηστών και κωδικούς για τους μαθητές. Κατόπιν, ζήτησα τη βοήθεια του καθηγητή Πληροφορικής, ο οποίος, στο πλαίσιο του μαθήματος επιλογής Πολυμέσα - Δίκτυα εξήγησε παρουσία μου στους μαθητές τις δυνατότητες και τον τρόπο χρήσης του Wiki. Τέλος, εξοικονομήθηκε χρόνος λόγω του ότι οι μαθητές και μαθήτριες είχαν επαρκή γνώση του λογισμικού επεξεργασίας κειμένου (Word) και του λογισμικού παρουσίασης (PowerPoint).

Σε ό,τι αφορά τον σχολικό χρόνο, προτίμησα να αξιοποιήσω συνεχόμενα δίωρα, ώστε να υπάρχει όσο το δυνατόν μεγαλύτερη σύνδεση και ειρμός στις δραστηριότητες. Αυτό σημαίνει, όμως, ότι έμεινε αρκετά πίσω το μάθημα της Νεοελληνικής Λογοτεχνίας.

Για την εφαρμογή, χρειάστηκε να φωτοτυπήσω:

- Τα [Φύλλα Εργασίας 1](#) (2^η διδακτική ώρα)
- Το [Φύλλο Εργασίας 2](#) (2^η διδακτική ώρα)
- Το [Φύλλο Εργασίας 4](#) (3^ο διδακτικό δίωρο, για το σπίτι)

- Το απόσπασμα «Το σχολείο της δημιουργικότητας» του Κ. Μπαλάσκα (βλ. [Κείμενα](#)) (4^ο δίωρο, για το σπίτι)
Χρειάστηκε, εξάλλου, να αναρτήσω στους υπολογιστές του εργαστηρίου:
- Τα [Φύλλα Εργασίας 3](#) (3^ο διδακτικό δίωρο).

Εφαρμογή στην τάξη

Το συγκεκριμένο σενάριο εφαρμόστηκε στην τάξη.

Το σενάριο στηρίζεται

Ελένη Μαργαρού, Διεκδικώντας ένα καλύτερο σχολείο, Νεοελληνική Γλώσσα Γ' Λυκείου, 2012.

Το σενάριο αντλεί

B. ΣΥΝΤΟΜΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ/ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Η εφαρμογή που περιγράφεται παρακάτω αφορά τη θεματική ενότητα «Παιδεία-Εκπαίδευση». Συνεργαζόμενοι σε ομάδες, οι μαθητές αποσαφήνισαν στην αρχή όρους αναγκαίους για την πραγμάτευση του θέματος και κατόπιν, με αφόρμηση μια δημοσιογραφική εκπομπή, εντόπισαν προβλήματα που αντιμετωπίζει συγκεκριμένα το ελληνικό σχολείο σε επίπεδο υποδομών, ανθρώπινου δυναμικού, διδακτικών μεθόδων και περιεχομένου της παρεχόμενης παιδείας, προχώρησαν σε συγκρίσεις με ένα διαφορετικό εκπαιδευτικό σύστημα που εφαρμόζεται αλλού με μεγάλη, όπως υποστηρίζεται από πολλούς, επιτυχία και, τέλος, προχώρησαν σε προτάσεις επίλυσης των παραπάνω προβλημάτων. Στο πλαίσιο της συζήτησης αυτής προσέγγισαν ποικίλα είδη κειμένων, μονοτροπικών και πολυτροπικών, ανέχνευσαν τα γλωσσικά και δομικά χαρακτηριστικά τους και δημιούργησαν αντίστοιχα κείμενα που υπηρετούν διαφορετικές επικοινωνιακές ανάγκες. Με τον τρόπο αυτό, όπως και το αρχικό

σενάριο προβλέπει, καλύψαμε μέρος της διδακτέας στην τάξη αυτήν ύλης, ενώ παράλληλα θίξαμε το ζήτημα της αντικειμενικότητας των πληροφοριών, όπως και της αξιολόγησης των ηλεκτρονικών μέσων.

Γ. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Σύλληψη και θεωρητικό πλαίσιο

Με τη συγκεκριμένη διδακτική πρόταση επιχειρήθηκε από τη μια μεριά η, σε κάποιο βάθος τουλάχιστον, ενημέρωση και ευαισθητοποίηση των μαθητών και μαθητριών σε θέματα της ελληνικής και διεθνούς επικαιρότητας. Κλήθηκαν να διαβάσουν, κυριολεκτικά και μεταφορικά, θέσεις και ερμηνείες που διατυπώνονται ή υπονοούνται σε έντυπα και ψηφιακά μέσα, να σχηματίσουν προσωπική θέση και κατόπιν να την προβάλουν, να τη στηρίξουν, να συμμετάσχουν σε μια κοινωνική συζήτηση με το κατάλληλο ύφος και λεξιλόγιο, με το είδος κειμένου και το μέσο που κάθε φορά επέβαλλε η επικοινωνιακή περίσταση. Συγκεκριμένα, το θέμα που απασχόλησε την τάξη ήταν η ελληνική εκπαιδευτική πραγματικότητα, τα προβλήματα και οι προοπτικές της. Τη στιγμή που οι μαθητές μας αγωνίζονται για τη μετάβασή τους στο επόμενο επίπεδο εκπαίδευσης και ενώ αντιμετωπίζουν προβλήματα στο σχολείο που συχνά, ιδίως κατά την αρχή της σχολικής χρονιάς, τείνουν να τα αναδεικνύουν με μαζικές, αυθόρμητες και παρορμητικές εκδηλώσεις αντίδρασης, κλήθηκαν να συνειδητοποιήσουν με ποιους τρόπους και μέσα μπορούν να προβάλλουν πιο αποτελεσματικά τις απόψεις τους και, εν τέλει, πώς μπορούν να συμμετέχουν ενεργά στα κοινά. Από την άλλη μεριά, ασκήθηκαν σε μια σειρά από φαινόμενα και τεχνικές δόμησης του λόγου που έχουν ήδη διδαχθεί ή τώρα διδάσκονται και θα αποτελέσουν και αντικείμενο εξέτασής τους στο τέλος της χρονιάς.

Κατ' αρχάς, αφιερώθηκε χρόνος στη γνωριμία με τα ηλεκτρονικά λεξικά της Πύλης για την Ελληνική Γλώσσα και συζητήθηκε εξ αρχής το θέμα της αξιολόγησης των διαδικτυακών πηγών. Κατόπιν, οι μαθητές ήρθαν σε επαφή με τα είδη κειμένων που έπρεπε να δουλέψουν, σε επικοινωνιακό όμως πάντοτε πλαίσιο. Ανακλήθηκαν οι όποιες γνώσεις τους για την ανάπτυξη παραγράφων και ζητήθηκε η εφαρμογή τους. Τα παραπάνω, τέλος, δε διδάχθηκαν ακαδημαϊκά και αποπλαισιωμένα, αλλά ενταγμένα στη συζήτηση για το εκπαιδευτικό σύστημα, έτσι ώστε να καλυφθούν ταυτόχρονα οι κυριότερες πτυχές του συγκεκριμένου θέματος και να εμπλουτισθεί το λεξιλόγιό τους.

Για την επίτευξη των στόχων που εξ αρχής τέθηκαν, οι μαθητές και μαθήτριες στηρίχθηκαν σε βιωματικές και προϋπάρχουσες γνώσεις και αναζήτησαν πληροφορίες για να τις συμπληρώσουν, επιβεβαιώσουν ή επανεξετάσουν (δομικός εποικοδομητισμός, ανακαλυπτική μάθηση). Εκτέθηκαν σε ποικίλα ερεθίσματα, για την επεξεργασία των οποίων επιστρατεύτηκε η ομαδοσυνεργατική μέθοδος διδασκαλίας (project): συν-εργάστηκαν σε ομάδες για την από κοινού διερεύνηση ενός ανοιχτού προβλήματος και για την παραγωγή ενός τελικού προϊόντος, το οποίο αξιολογήθηκε από τα μέλη των ομάδων (θεωρία της ζώνης επικείμενης ανάπτυξης και των Κοινοτήτων Πρακτικής και Μάθησης). Κατά τη διδασκαλία αξιοποιήθηκαν και τα τρία επίπεδα, του ατόμου, της ομάδας και της ολομέλειας, ώστε να δραστηριοποιηθούν όλοι οι μαθητές και οι μαθήτριες. Στη διαδικασία αυτή ανέλαβα ρόλο βοηθητικό, υποστηρικτικό, συντονιστικό. Κέντρισα όσο μπορούσα το ενδιαφέρον των μαθητών για τη διερεύνηση του συγκεκριμένου θέματος και τους διευκόλυνα κατά τη διάρκεια της αναζήτησης υλικού και διαμόρφωσης των παρουσιάσεών τους. Προσδιόρισα αναλυτικά τα βήματα για την πραγματοποίηση της εργασίας, χωρίς όμως να καθοδηγώ ασφυκτικά. Βοήθησα επίσης τους μαθητές στην εφαρμογή των μεθοδολογικών εργαλείων, τους βοήθησα και τους στήριξα κατά την προετοιμασία των παρουσιάσεων και τη συγγραφή των γραπτών κειμένων.

Σε ό,τι αφορά τη διδασκαλία της γλώσσας, αυτή δεν προσεγγίστηκε αποσπασματικά, αλλά ολιστικά, όπως προβλέπει το σενάριο, με έμφαση στην κατανόηση και παραγωγή αυθεντικών κειμένων για τη διδασκαλία γλωσσικών φαινομένων. Η παραγωγή λόγου αντιμετωπίστηκε ως μια δυναμική διαδικασία και σε αυτό βοήθησαν τα ηλεκτρονικά περιβάλλοντα παραγωγής λόγου.

Τα κειμενικά είδη δεν προσεγγίστηκαν με τη λογική της μηχανικής αναπαραγωγής σταθερών κειμενικών προτύπων, με βάση στεγανούς κανόνες κειμενικής οργάνωσης, αλλά έγινε προσπάθεια να παρακολουθήσουν οι μαθητές τη διαφοροποίηση που δημιουργεί η ποικιλότητα της επικοινωνιακής περιστασης και της εκάστοτε κοινωνικής πρακτικής.

Στη συγκεκριμένη εφαρμογή υιοθετήθηκαν, εξάλλου, στοιχεία του κινήματος των Πολυγραμματισμών, καθώς οι μαθητές αξιοποίησαν λειτουργικά ηλεκτρονικά μέσα πρακτικής γραμματισμού (επεξεργαστή κειμένου, λογισμικό παρουσίασης) και προσέγγισαν μια ποικιλία μορφών κειμένων που παράγονται σε μια πολύγλωσση πια και πολυπολιτισμική κοινωνία. Ήρθαν σε επαφή με στοιχεία λόγου από την καθημερινή τους ζωή και τα βιώματά τους (τοποθετημένη πρακτική), συνειδητοποίησαν τη λειτουργία τους (ανοιχτή διδασκαλία), ερμήνευσαν κριτικά τον λόγο ανάλογα με το κοινωνικοπολιτισμικό πλαίσιο στο οποίο λειτουργεί (κριτική πλαισίωση) και, τέλος, μετέφεραν τον λόγο και τις πρακτικές παραγωγής νοήματος σε άλλα κοινωνικά επικοινωνιακά πλαίσια (μετασχηματισμένη πρακτική).

Στην προσπάθεια καλλιέργειας μιας σειράς μετατυπογραφικών γραμματισμών, αξιοποιήθηκε ο Η/Υ ως περιβάλλον διερεύνησης, συνεργασίας, παραγωγής λόγου. Τα νέα ηλεκτρονικά περιβάλλοντα αντιμετωπίστηκαν ως μέσα πρακτικής γραμματισμού, επιχειρήθηκε, όμως, παράλληλα και η καλλιέργεια δεξιοτήτων κριτικής ανάγνωσής τους.

Η συγκεκριμένη εφαρμογή κινήθηκε, επομένως, και στις τέσσερις πλευρές του ρόμβου της γλωσσικής εκπαίδευσης, όπως και το σενάριο στο οποίο στηρίχτηκε, επιδιώκοντας, πέρα από τη γλωσσική διδασκαλία, τον εμπλουτισμό των γνώσεων για

τον κόσμο, τη διαμόρφωση αξιών και στάσεων, την καλλιέργεια νέων γραμματισμών και, τελικά, τη διαμόρφωση μαθητών που πρωταγωνιστούν στη διαδικασία της γνώσης και μετέχουν ενεργά στο κοινωνικοπολιτισμικό γίγνεσθαι.

Δ. ΣΚΕΠΤΙΚΟ-ΣΤΟΧΟΙ ΚΑΙ ΣΥΝΔΥΑΣΜΟΣ ΤΟΥΣ

Γνώσεις για τον κόσμο, αξίες, πεποιθήσεις, πρότυπα, στάσεις ζωής

Επιδιώχθηκε η υλοποίηση των στόχων που το σενάριο θέτει:

- να συνειδητοποιήσουν οι μαθητές και οι μαθήτριες πώς μπορούμε και πρέπει να «διαβάζουμε» κριτικά τις πληροφορίες που διακινούνται από τα ΜΜΕ·
- να συνειδητοποιήσουν πόσο και πώς τα μέσα που επιστρατεύονται κάθε φορά από τον συντάκτη ενός κειμένου επιχειρούν να επηρεάσουν τον δέκτη·
- να ενημερωθούν για τις εξελίξεις στον χώρο της εκπαίδευσης εντός και εκτός Ελλάδας, για τις επιλογές άλλων κοινωνιών στον τομέα αυτό, για τις επιπτώσεις που οι επιλογές αυτές έχουν στα μέλη τους και την εξέλιξή τους·
- να προβληματιστούν για το πώς μπορούμε να αξιοποιήσουμε ξένες εμπειρίες και να τις προσαρμόσουμε στα δικά μας δεδομένα, τις ιδιαιτερότητες και τις ανάγκες μας·
- να συνειδητοποιήσουν τις επιδράσεις που δεχόμαστε ως άτομα και κράτη από ποικίλους φορείς και τον βαθμό που αυτές καθορίζουν τις δικές μας επιλογές·
- να συνειδητοποιήσουν το πώς διαμορφώνονται συλλογικές στάσεις και συμπεριφορές, πώς αναπαράγονται στάσεις και πεποιθήσεις από την παρεχόμενη εκπαίδευση·
- να σκεφτούν ίσως ποιους εξυπηρετεί αυτό και πώς μπορούμε να αντιδράσουμε ατομικά και συλλογικά·
- να προβληματιστούν για το πώς μπορούμε να προωθήσουμε τη συμμετοχή και την ανταγωνιστικότητά μας σε έναν κόσμο που διαρκώς μεταβάλλεται·

- να δουν με ποιους τρόπους μπορούμε να παρεμβαίνουμε ως πολίτες σε αποφάσεις της κεντρικής εξουσίας που μας αφορούν·
- να ενισχυθούν στην ενσυνείδητη, υπεύθυνη και αιτιολογημένη διατύπωση των απόψεών τους·
- ζητούμενο ήταν, γενικά, να αναστοχαστούν για το τι κόσμο, τι άτομα και τι πολίτες θέλουμε τελικά και να αναλάβουν πρωτοβουλίες παρέμβασης.

Γνώσεις για τη γλώσσα

Ως στόχοι υιοθετήθηκαν:

- η διερεύνηση και αποσαφήνιση συγκεκριμένων όρων·
- η διερεύνηση του ρόλου των προθημάτων·
- η κατάκτηση και αξιοποίηση σχετικού με το θέμα λεξιλογίου·
- η ανάκληση όσων οι μαθητές διδάχθηκαν στη Β΄ Λυκείου για τους τρόπους ανάπτυξης παραγράφων και πιο συγκεκριμένα για τον ορισμό – η άσκησή τους στη διατύπωση ορισμών·
- η συνειδητοποίηση των ιδιαιτεροτήτων και των δομικών χαρακτηριστικών που διακρίνουν τα κειμενικά είδη της διακήρυξης, του άρθρου, της ομιλίας, της επιστολής (μεταγλωσσικός στόχος)·
- η άσκηση των μαθητών στη σύνταξη αφαιρετικού, διαγραμματικού κειμένου για την παρουσίαση πληροφοριών και απόψεών τους·
- η δοκιμασία τους στη σύνταξη συνεχούς, δομημένου και κατάλληλου για συγκεκριμένη επικοινωνιακή περίσταση κειμένου, με τη χρήση επιχειρηματολογίας για τη στήριξη των απόψεών τους.

Γραμματισμοί

Γλωσσικός – Κλασικός γραμματισμός

Επιχειρήθηκε:

- η άσκησή τους στη σύνταξη αφαιρετικού, διαγραμματικού κειμένου για την παρουσίαση πληροφοριών και απόψεών τους·

- η δοκιμασία τους στη σύνταξη συνεχούς, δομημένου και κατάλληλου για συγκεκριμένη επικοινωνιακή περίσταση κειμένου, με τη χρήση επιχειρηματολογίας για τη στήριξη των απόψεών τους·
- η προσέγγιση των κειμενικών ειδών του άρθρου, της επιστολής, του προσχεδιασμένου προφορικού λόγου, της διακήρυξης·
- η ικανότητα των μαθητών να εκθέτουν με ευκρίνεια προφορικά και γραπτά, συνοπτικά και αναλυτικά, απόψεις και συμπεράσματα έρευνας.

Νέοι γραμματισμοί

Οι μαθητές ασκήθηκαν πράγματι, όπως το αρχικό σενάριο προβλέπει:

- στην αξιοποίηση των ηλεκτρονικών λεξικών και των σωμάτων κειμένων για την ερμηνεία όρων και εννοιών·
- στην αξιολόγηση και διαχείριση πληροφοριών από ποικίλες πηγές, ώστε να σχηματίσουν προσωπική, αιτιολογημένη άποψη·
- στην οργάνωση και προβολή πληροφοριών, τη σύνθεση αφαιρετικών ηλεκτρονικών κειμένων (παρουσιάσεις) και την προφορική τους συμπλήρωση και υποστήριξη στο πλαίσιο του λογισμικού παρουσίασης (Power Point)·
- στην παραγωγή, τροποποίηση και ανταλλαγή κειμένων σε ψηφιακή μορφή με το λογισμικό επεξεργασίας κειμένου (Word)·
- στην αξιοποίηση ψηφιακών περιβαλλόντων για ασύγχρονη επικοινωνία, συνεργατική παραγωγή λόγου ποικίλων απαιτήσεων, επεξεργασία και τελική συνδιαμόρφωσή του (επεξεργαστής κειμένου Word, λογισμικό Wiki). Με τις παραπάνω διαδικασίες τούς δόθηκε η ευκαιρία να συνειδητοποιήσουν τις δυνατότητες που παρέχει ο επεξεργαστής κειμένου και, γενικότερα, η ρευστότητα του ηλεκτρονικού κειμένου·
- στην «ανάγνωση» αλλά και την παραγωγή πολυτροπικών κειμένων.

Κριτικός γραμματισμός

Με την εφαρμογή του συγκεκριμένου σεναρίου επιδιώχθηκε:

- η άσκηση των μαθητών στην αποκωδικοποίηση των μηνυμάτων μιας δημοσιογραφικής εκπομπής ή ενός δημοσιογραφικού κειμένου·
- η άσκησή τους στη διάκριση των πρωτευόντων από τις δευτερεύουσες πληροφορίες, την αξιολόγηση και την ταξινόμησή τους με συγκεκριμένα κριτήρια·
- η άσκησή τους στη συν-δημιουργία ενός έργου με παράλληλη, σύγχρονη και ασύγχρονη συνεργασία μέσω μιας πλατφόρμας Wiki, στη συνδιαμόρφωση ενός τελικού προϊόντος μέσα από τον διάλογο, τη διαφωνία, την ανταλλαγή απόψεων, γνώσεων και υλικού, την αλληλοδιόρθωση και αλληλοσυμπλήρωση·
- η συνειδητοποίηση του γεγονότος ότι τα κείμενα δεν είναι ουδέτερα, ο εθισμός τους στην αναζήτηση της ιδεολογίας που διαπερνά κάθε κείμενο, στη νοηματοδότησή του και στην κριτική όλων των απόψεων πριν τη διαμόρφωση προσωπικής θέσης·
- η άσκησή τους στο να προβαίνουν σε επιλογές των κατάλληλων για κάθε πλαίσιο επικοινωνίας και επικοινωνιακή περίσταση κειμένων, ώστε να επιτευχθούν συγκεκριμένοι κοινωνικοί σκοποί.

Διδακτικές πρακτικές

- Οι μαθητές συνεργάστηκαν σε ομάδες κατά τη διάρκεια του 2^{ου} και του 3^{ου} δώρου, για να συγκεντρώσουν και να αξιολογήσουν πληροφορίες, να τις ιεραρχήσουν και να τις καταγράψουν στις παρουσιάσεις τους. Δούλεψαν ως ολομέλεια στην τάξη κατά το 1^ο δώρο, αλλά και κατά το 4^ο δώρο, όπου ουσιαστικά συμμετείχαν σε μια διαδικασία αυτοαξιολόγησης. Τέλος, συνέταξαν ατομικά επικοινωνιακά κείμενα, στα οποία ζητήθηκε να εφαρμόσουν όσα βιωματικά έμαθαν.
- Όσον αφορά τη διδακτική της γλώσσας, οι μαθητές ήρθαν σε επαφή με ποικίλα κείμενα, προκειμένου να εξετάσουν τη δομή, το λεξιλόγιο και το ύφος

τους. Στη συνέχεια, ασκήθηκαν οι ίδιοι στην παραγωγή αντίστοιχων ειδών κειμένων.

- Οι ΤΠΕ επιστρατεύτηκαν τόσο ως περιβάλλοντα, όσο και ως μέσα πρακτικής γραμματισμού, για:
 - την αναζήτηση πληροφοριών
 - την επικοινωνία μέσω Wiki
 - την προβολή κειμένων αναφοράς για την καλύτερη πρόσληψη ή επεξεργασία τους
 - τη διαγραμματική παρουσίαση πληροφοριών
 - την επαφή με πολυτροπικά κείμενα και την κατανόησή τους.

Ε. ΛΕΠΤΟΜΕΡΗΣ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΤΗΣ ΠΡΟΤΑΣΗΣ

Αφετηρία

Αφορμή για τη διερεύνηση των στόχων της εκπαίδευσης και των προβλημάτων του ελληνικού εκπαιδευτικού συστήματος συγκεκριμένα αποτέλεσε το γεγονός ότι η αρχή κάθε σχολικής χρονιάς, ιδιαίτερα για τους μαθητές της τελευταίας τάξης, συνοδεύεται συνήθως από έντονη ανησυχία για την επάρκεια και την καταλληλότητα των υποδομών του σχολείου που θα τους στηρίξει στην προσπάθειά τους για την είσοδο στην τριτοβάθμια εκπαίδευση αλλά και στην ακαδημαϊκή τους ζωή γενικά, όπως και την πιθανότητα αλλαγών στο εκπαιδευτικό σύστημα από την εκάστοτε κυβέρνηση. Μάλιστα, συχνά, ιδίως κατά την αρχή της σχολικής χρονιάς, τείνουν να αναδεικνύουν τα προβλήματα που αντιμετωπίζουν με μαζικές, αυθόρμητες και παρορμητικές εκδηλώσεις αντίδρασης. Με τη συγκεκριμένη εφαρμογή επιχειρήθηκε, ακριβώς, να συγκεκριμενοποιηθούν τα προβλήματα αυτά, να ανιχνεύσουν τις αιτίες τους και να προβληματισθούν για τους τρόπους αντιμετώπισής τους. Η συγκυρία ήταν, επίσης, πρόσφορη για να συνειδητοποιήσουν με ποιους τρόπους και μέσα μπορούν να

προβάλλουν πιο αποτελεσματικά τις απόψεις τους. Το πλαίσιο αυτό συζήτησης αξιοποιήθηκε, ωστόσο, και για την ανάκληση μέρους της θεωρίας που διδάχθηκαν στη Β΄ Λυκείου, αλλά και για μια εισαγωγή στη θεωρία των κειμενικών ειδών που οφείλω να διδάξω στη Γ΄ Λυκείου.

Σύνδεση με τα ισχύοντα στο σχολείο

Η προσέγγιση του θεματικού κύκλου «Παιδεία-Εκπαίδευση» προβλέπεται από το Α.Π.Σ. της Γ΄ Λυκείου. Επίσης, στην Υ.Α. για τον καθορισμό της διδακτέας - εξεταστέας ύλης στο μάθημα της Νεοελληνικής Γλώσσας Γ΄ Λυκείου προβλέπεται ότι ο μαθητής θα πρέπει να μπορεί:

- να αναγνωρίζει τον τρόπο οργάνωσης παραγράφων·
- να μπορεί ο ίδιος να αναπτύξει ένα κειμενικό απόσπασμα·
- να διακρίνει είδη λόγου, την οργάνωση/δομή τους, αλλά και την άποψη του συγγραφέα τους·
- να διακρίνει το ύφος του κάθε κειμένου λαμβάνοντας υπόψη την επικοινωνιακή περίσταση·
- να παράγει κείμενο με κριτικό-αποφαντικό λόγο, ενταγμένο σε επικοινωνιακό πλαίσιο, το θέμα του οποίου σχετίζεται άμεσα ή έμμεσα με οικείο θεματικό κύκλο από τη γλωσσική διδασκαλία.

Στο πλαίσιο της παραγωγής κειμένου, θα πρέπει:

- να τεκμηριώνει επαρκώς τις σκέψεις του με την παράθεση κατάλληλων επιχειρημάτων·
- να διατυπώνει πρωτότυπες ιδέες·
- να προωθεί τον στόχο που επιδιώκεται με το παραγόμενο κείμενο·
- να επιλέγει την κατάλληλη γλωσσική ποικιλία ανάλογα με το είδος του κειμένου και, τέλος,
- να παράγει κείμενο ενταγμένο στο ζητούμενο επικοινωνιακό πλαίσιο.

Αξιοποίηση των ΤΠΕ

Στη συγκεκριμένη διδακτική εφαρμογή αξιοποιήθηκαν ψηφιακά περιβάλλοντα ως περιβάλλοντα πρακτικής γραμματισμού:

- Το διαδίκτυο αξιοποιήθηκε για την αναζήτηση και ανάγνωση ποικίλου, αυθεντικού γλωσσικού και πολυτροπικού υλικού, τον εντοπισμό και τη σύγκριση των ιδιαίτερων χαρακτηριστικών ποικίλων κειμενικών ειδών.
- Τα ηλεκτρονικά λεξικά και τα σώματα κειμένων της [Πύλης για την Ελληνική Γλώσσα](#) προτάθηκαν για την άντληση πληροφοριών, αλλά και τη διερεύνηση της χρήσης συγκεκριμένων όρων.
- Ο επεξεργαστής κειμένου επιστρατεύτηκε για το γράψιμο και την επεξεργασία κειμένων. Οι μαθητές ασκήθηκαν μέσω αυτού στη σύνθεση κειμένων με μεγαλύτερη άνεση και με δυνατότητες μορφοποίησης, επανεξέτασης και βελτίωσης που δεν παρέχουν τα παραδοσιακά περιβάλλοντα γραμματισμού.
- Μέσω του λογισμικού Wiki, οι μαθητές ωθήθηκαν στην επικοινωνία και συνεργασία με άλλα μέλη της μαθητικής τους κοινότητας.
- Η ύπαρξη οθόνης διευκόλυνε την πρόσληψη και επεξεργασία των κειμένων αναφοράς και τη συνεργασία μαθητών με τους συμμαθητές τους και με τη διδάσκουσα.

Οι ΤΠΕ αξιοποιήθηκαν, εξάλλου, και ως μέσα πρακτικής γραμματισμού, καθώς:

- τα προγράμματα επεξεργασίας κειμένου λειτούργησαν ως περιβάλλοντα παραγωγής γραπτού λόγου, τα παιδιά ασκήθηκαν στη συγγραφή ηλεκτρονικών μονοτροπικών και πολυτροπικών κειμένων
- το λογισμικό παρουσίασης επιστρατεύτηκε για την άσκηση των μαθητών στην περιληπτική και διαγραμματική παρουσίαση πληροφοριών, αλλά και στην προφορική, αναλυτικότερη παρουσίασή τους
- η πλατφόρμα Wiki έφερε σε επαφή τους μαθητές με ένα περιβάλλον συμπαραγωγής λόγου, του οποίου διερεύνησαν τις δυνατότητες και ιδιαιτερότητες

- μέσω της χρήσης των ΤΠΕ, οι μαθητές και μαθήτριες συνειδητοποίησαν την έννοια της πολυτροπικότητας και ασκήθηκαν στην κατανόηση και παραγωγή πολυτροπικών κειμένων
- η προσφυγή στο διαδίκτυο και σε βάσεις δεδομένων υπηρέτησε την ανάγκη να εντοπίζουν τα παιδιά τις πληροφορίες που αναζητούν, να τις διαβάζουν κριτικά και να τις αξιολογούν.

Τέλος, επιδιώχθηκε η, σε κάποιον βαθμό, προσέγγιση των ψηφιακών μέσων ως περιβαλλόντων κριτικού γραμματισμού, όταν ανακινήθηκαν ζητήματα αξιοπιστίας τους και ιδεολογικής φόρτισής τους.

Κείμενα

- [Η δυστυχία να είσαι μαθητής](#) (τηλεοπτική δημοσιογραφική εκπομπή του Π. Τσίμα από τη σειρά «Έρευνα», περ. 2008-9, βίντεο 1-4) [πηγή: Youtube].
- Μπαστέα, Ν. 2011. Η μετανάστευση απειλεί το φινλανδικό θαύμα. *Τα Νέα*, 06-04-2011.

<http://www.tanea.gr/kosmos/article/?aid=4625853>

εναλλακτικά:

<http://www.iefimerida.gr/content/1585/%CE%B7-%C2%B5%CE%B5%CF%84%CE%B1%CE%BD%CE%AC%CF%83%CF%84%CE%B5%CF%85%CF%83%CE%B7-%CE%B1%CF%80%CE%B5%CE%B9%CE%BB%CE%B5%CE%AF-%CF%84%CE%BF-%CF%86%CE%B9%CE%BD%CE%BB%CE%B1%CE%BD%CE%B4%CE%B9%CE%BA%CF%8C-%CE%B8%CE%B1%CF%8D%C2%B5%CE%B1>

- Επιστολή της Ε.Λ.Μ.Ε. Ν. Σερρών στους εκπαιδευτικούς του νομού, 07-03-2012.

<http://www.alfavita.gr/artro.php?id=59265>

- [Βελτίωση του εκπαιδευτικού συστήματος – Besproject](#) (βίντεο-σχόλιο που ετοίμασαν μαθητές για το εκπαιδευτικό σύστημα στη χώρα μας) [πηγή: Youtube].
- Μπαμπινιώτης, Γ. 2009. Ποιότητα Παιδείας προϋπόθεση για ποιότητα δημοκρατίας. (Ομιλία του Γεωργίου Μπαμπινιώτη στη 14^η Σύνοδο της Βουλής των Εφήβων, 4-09-2009).
http://www.babiniotis.gr/wmt/userfiles/File/boulh_efhbwn_id_2009.pdf
- Μπαλάσκας, Κ. 1997. «Το σχολείο της δημιουργικότητας» (διασκευή). *Εκπαιδευτική θεωρία και πολιτική*. Πατάκης. (βλ. [Παράρτημα](#)).

Διδακτική πορεία/στάδια/φάσεις

1^η & 2^η διδακτική ώρα

Αφόρμηση, οριοθέτηση του θέματος, προσδιορισμός της διαδικασίας, διαμόρφωση ομάδων – διερεύνηση των αναγκών για την πραγμάτευση του θέματος όρων – παρακολούθηση δημοσιογραφικής εκπομπής

Οι μαθητές χωρίστηκαν σε ομάδες με τυχαίο τρόπο. Είχα ετοιμάσει από το σπίτι αριθμητικούς κλήρους με τον ίδιο αριθμό (1, 2, 3, 4, 5) πέντε φορές, από τους οποίους έδωσα να τραβήξουν. Έτσι σχηματίστηκαν οι πέντε ομάδες μου, με πέντε μέλη η καθεμία, πλην μιας που, αναγκαστικά, είχε έξι μέλη. Κατόπιν, τους μοίρασα τα ονόματα χρήστη και τους κωδικούς για το Wiki, το οποίο είχα ήδη δημιουργήσει. Εξήγησα ότι το Wiki αυτό θα λειτουργήσει εφεξής ως χώρος ασύγχρονης συνεργασίας, αλλά και ως αποθετήριο υλικού για τα θέματα που θα συζητήσουμε εφέτος. Ως προς τη λειτουργία του, ανέτρεξα σε όσα ο καθηγητής Πληροφορικής τούς είχε εξηγήσει σε προηγούμενο μάθημά του και τόνισα πως η λειτουργία μιας τέτοιας πλατφόρμας και η αξιοποίησή της στο μάθημα θα γίνει πιο εύκολη αλλά και θα αποτιμηθεί όσο τα μαθήματα προχωρούν. Χρειάστηκε, επίσης, να σταθώ λίγο στην ωφέλεια από τη συνεργασία σε ομάδες, καθώς οι μαθητές μου δεν αντέδρασαν

έντονα, επέδειξαν ωστόσο σχετική απροθυμία. Θύμισα πόσο τους βοήθησε η σε προηγούμενο μάθημα συνεργασία σε δυάδες για να συγκεντρώσουν και να διατυπώσουν πιο εύκολα και επιτυχημένα τις σκέψεις τους. Παραδέχτηκα πως η προσπάθεια εισόδου τους στο Πανεπιστήμιο προϋποθέτει μια πολύ μοναχική και ανταγωνιστική πορεία, ωστόσο επισημάνω πόσο ωφέλιμη μπορεί να αποβεί η ανταλλαγή και ο αλληλοσχολιασμός γνώσεων και απόψεων στη διάρκεια της προετοιμασίας τους.

Η συζήτηση για το θέμα της εκπαίδευσης που θα μας απασχολούσε στα επόμενα μαθήματα ξεκίνησε με την ανάκληση των προβληματισμών που οι ίδιοι/-ες οι μαθητές/-τριες διατύπωσαν σε προηγούμενο μάθημα για το περιεχόμενο των όρων «αγωγή», «παιδεία», «διαπαιδαγώγηση» και «(δια βίου) εκπαίδευση». Συμφωνήσαμε, λοιπόν, πως, πριν ασχοληθούμε με το θέμα μας αυτό καθαυτό, θα έπρεπε να διασαφηνίσουμε τους συγκεκριμένους όρους-κλειδιά, τους οποίους έγραψα στον

πίνακα. Κανονικά, οι δύο πρώτες ώρες της εφαρμογής θα έπρεπε να υλοποιηθούν στο εργαστήριο πληροφορικής, όπου οι ομάδες μαθητών θα διερευνούσαν το περιεχόμενο των παραπάνω όρων με τη βοήθεια του διαδικτύου. Ωστόσο, επειδή δεν υπήρχε η δυνατότητα να χρησιμοποιήσουμε το εργαστήριο τη συγκεκριμένη στιγμή, αλλά και επειδή ήθελα να περιορίσω τις διδακτικές ώρες της εφαρμογής για να αντισταθμίσω την απώλεια δύο προηγούμενων διδακτικών ωρών που προέκυψε ξαφνικά, δουλέψαμε στην τάξη, στην ολομέλεια. Οι μαθητές ερωτήθηκαν για κάθε όρο χωριστά και διατύπωσαν την ερμηνεία που αυτοί του δίνουν, ενώ με τη βοήθεια του βιντεοπροβολέα μπήκαμε στην [Πύλη για την Ελληνική Γλώσσα](#), για να δούμε πώς ερμηνεύονται εκεί τα λήμματα. Με την ευκαιρία αυτή, πλοηγηθήκαμε στην Πύλη και είδαμε τις δυνατότητες που προσφέρουν τόσο τα λεξικά, όσο και τα Σώματα Κειμένων. Συνέθεσα προφορικά και σύντομα τις ερμηνείες που δόθηκαν, χωρίς όμως να γράψω οτιδήποτε στον πίνακα, ώστε να δουλέψουν οι ομάδες στο σπίτι και να μην αναπαράγουν υπαγορευμένα κείμενα. Στο τέλος της ώρας οι ομάδες πήραν τα [Φύλλα Εργασίας](#) που θα επεξεργάζονταν και στο εργαστήριο, εάν η διδασκαλία είχε γίνει εκεί, ώστε να διατυπώσουν τους ορισμούς που αυτά προβλέπουν και να τους αναρτήσουν στο Wiki, στον φάκελο της ομάδας τους, μέσα στο Σαββατοκύριακο. Επειδή οι ομάδες είχαν μόλις συγκροτηθεί, υποσχέθηκα πως την επόμενη κιόλας ημέρα θα είχα δημιουργήσει τους αντίστοιχους φακέλους στο Wiki, και αυτό πράγματι έκανα.

Δυστυχώς, η ανταπόκριση των ομάδων στην εργασία που ανέλαβαν ήταν πολύ μικρή. Κάποιοι έφεραν ατομικά τους ορισμούς που έγραψαν σε χαρτί, λίγοι ωστόσο ήταν πρόθυμοι να τους αναρτήσουν στο Wiki. Επίσης, έδειξαν παντελώς απρόθυμοι να αφιερώσουν χρόνο για να συνεργαστούν στον χώρο αυτό.

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
Πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

[Δια βίου μάθηση](#)

Δια βίου μάθηση

Ως δια βίου μάθηση ορίζεται η διαρκής προσπάθεια του ατόμου να μνησεί στον κόσμο της μάθησης και η ανάπτυξη δεξιοτήτων από αυτό ώστε να συμβαδίζει με τα δεδομένα της εποχής. Για την εξασφάλιση της το άτομο διατηρεί σε όλη του τη ζωή την επαφή με τα γράμματα, τις τέχνες και τις επιστήμες. Στη σημερινή εποχή η δια βίου μάθηση επιτυγχάνεται με την παρακολούθηση σεμιναρίων σε κέντρα επαγγελματικής κατάρτισης ή σε κέντρα εκπαίδευσης ενηλίκων, με τμήματα ανοιχτών πανεπιστημίων, μέσο εξ αποστάσεως απασχόληση, με σχολεία δεύτερης ευκαιρίας και με την προσωπική μελέτη. Στόχος της είναι η ολοκλήρωση της προσωπικότητας του ατόμου.

Scribd.

1 of 1

Download Print Fullscreen

Παιδεία

• Λεξικό Κριαρά :

1) α) Τομέας γνώσης, αντικείμενο διδασκαλίας και εκπαίδευσης:

(εδώ ως είδος συστ. αντικ.):

τρεις χρόνους γαρ εμάνθανε παιδείαν των γραμμάτων

β) πνευματική καλλιέργεια, μόρφωση

2) (Γενικ.) παιδεία, «γράμματα»:

ηράσθη παιδείας ελληνικής

3) (Ηθ.) διδασκαλία, νουθεσία, καθοδήγηση:

Εποίμαινε γαρ το ποιόνιον εν παιδεία και νουθεσία Κυρίου

4) α) Τιμωρία:

το των Τούρκων ... αγριότατον έθνος ημίν εις παιδείαν

• Λεξικό « Θησαυρός »

1. η ανατροφή του παιδιού, η πνευματική και ηθική αγωγή, η διάπλαση των νοητικών δυνάμεων και του χαρακτήρα, ιδίως με την παροχή συστηματικής μόρφωσης στα σχολεία και στα άλλα εκπαιδευτικά ιδρύματα.

2. μόρφωση (1) νεότητα, παιδική ηλικία, 2) τιμωρία, 3) σύστημα εκπαίδευσης.)

Στην αρχή της 2^{ης} ώρας εξήγησα στους μαθητές πως στη συνέχεια θα ασχοληθούμε με τον φορέα που έχει κατεξοχήν αναλάβει την εκπαίδευση και, θεωρητικά, την παιδεία της εκάστοτε νέας γενιάς, τις μεθόδους και τα μέσα που επιστρατεύει, όπως και τα αποτελέσματα που τελικά επιτυγχάνει ότι για τον σκοπό αυτό επρόκειτο να δούμε τη δημοσιογραφική εκπομπή του Π. Τσίμα, Έρευνα: «Η δυστυχία να είσαι μαθητής». Σκοπός μας, συγκεκριμένα, ήταν να επικεντρωθούμε στα χαρακτηριστικά, τα πλεονεκτήματα και μειονεκτήματα του εκπαιδευτικού συστήματος στη χώρα μας, σε σύγκριση με το εκπαιδευτικό σύστημα της Φινλανδίας που συχνά προβάλλεται ως το περισσότερο επιτυχημένο ίσως και αποτελεσματικό στην Ευρώπη. Για να γίνει ο σκοπός αυτός πιο σαφής, να γνωρίζουν οι μαθητές εκ των προτέρων τι θα κληθούν να κάνουν στη συνέχεια και να διευκολυνθούν στην τήρηση σημειώσεων, μοίρασα το [Φύλλο Εργασίας 2](#) που επρόκειτο να επεξεργαστούν μετά την προβολή και ζήτησα να διαβάσουν προσεκτικά τα ζητούμενα. Τελικά, προλάβαμε να δούμε τα 30' μόνον της εκπομπής, την οποία παρακολούθησα μαζί με τους μαθητές και τις μαθήτριες καθισμένη σε ένα θρανίο.

3^η & 4^η διδακτική ώρα

Παρακολούθηση δημοσιογραφικής εκπομπής – τήρηση σημειώσεων – δημιουργία PowerPoint

Η προβολή της εκπομπής του Π. Τσίμα συνεχίστηκε για άλλα 10', στο εργαστήριο πληροφορικής αυτήν τη φορά. Οι μαθητές κάθισαν εξαρχής σε ομάδες μπροστά στους υπολογιστές και συνέχισαν να κρατούν σημειώσεις με γνώμονα τα ζητούμενα του Φύλλου Εργασίας 2 που είχαν ήδη στα χέρια τους. Αφού ολοκληρώθηκε η προβολή, τους ζήτησα να συνεργαστούν και να φτιάξουν ανά ομάδες σε ένα φύλλο χαρτί τον πίνακα με τα μειονεκτήματα και τα πλεονεκτήματα του φινλανδικού και του ελληνικού εκπαιδευτικού συστήματος.

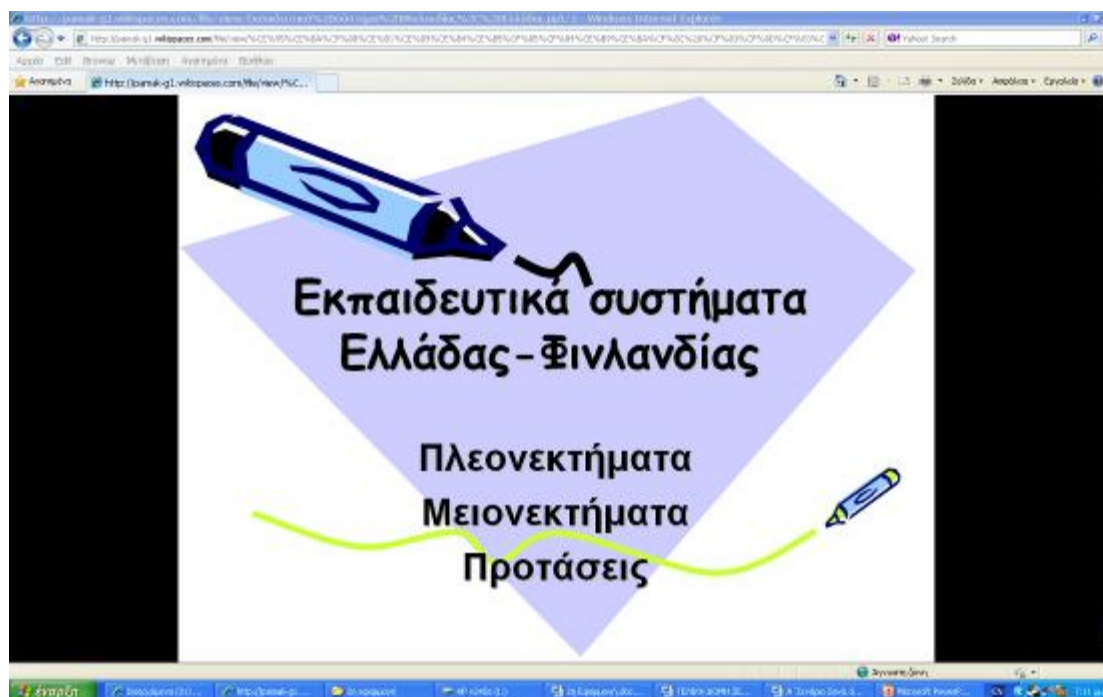

Την ώρα που δούλευαν οι μαθητές, εγώ δημιούργησα στον κεντρικό υπολογιστή την πρώτη διαφάνεια μιας παρουσίασης Power Point.

Οι ομάδες ολοκλήρωσαν τις σημειώσεις τους και τη 2^η ώρα πήραν με τυχαία σειρά τον λόγο και μου υπαγόρευσαν πρώτα τα πλεονεκτήματα του εκπαιδευτικού συστήματος της Φινλανδίας, όπως η εκπομπή του Π. Τσίμα τα αναφέρει ή τα υπονοεί. Κατόπιν, πάλι με τυχαία σειρά, μου υπαγόρευσαν τα μειονεκτήματα του ελληνικού εκπαιδευτικού συστήματος, τα οποία έγραφα ταυτόχρονα στο PowerPoint. Οι ομάδες αλληλοσυμπληρώθηκαν στα χαρακτηριστικά που κατέγραψαν, ενώ στην πορεία ξεκίνησε από τους ίδιους μια ενδιαφέρουσα σύντομη συζήτηση για το κατά πόσον η οικειότητα με τους καθηγητές που αποτελεί χαρακτηριστικό του φινλανδικού συστήματος αποτελεί πλεονέκτημα ή μειονέκτημα. Στο τέλος ζήτησα, με τη μέθοδο της ιδεοθύελλας, να προσθέσουν στις αντίστοιχες διαφάνειες χαρακτηριστικά του ελληνικού συστήματος που οι ίδιοι θεωρούν από τα βιώματά τους πλεονεκτήματα ή μειονεκτήματα. Στο τέλος της ώρας, ανέλαβα να αναρτήσω η

Ίδια στο Wiki το αρχείο PowerPoint που μαζί φτιάξαμε (βλ. Φάκελο τεκμηρίων). Με ακατανόητο σε μένα τρόπο, κάποια στιγμή το PowerPoint αυτό εξαφανίστηκε από την αρχική σελίδα όπου το είχα αναρτήσει. Έτσι, το ανέβασα ξανά πρόσφατα, στον φάκελο του θέματος «Παιδεία-Εκπαίδευση».

Η προβολή της δημοσιογραφικής εκπομπής προκάλεσε το ενδιαφέρον των μαθητών, οι οποίοι σχολίαζαν κατά καιρούς χαμηλόφωνα όσα έβλεπαν. Μάλιστα, στο τέλος ζήτησαν διευκρινίσεις για το πότε υπηρέτησαν και σε ποια κυβέρνηση οι υπουργοί που παίρνουν τον λόγο, πότε, γιατί και με ποιο αποτέλεσμα έγιναν τα επεισόδια που κατέληξαν στον θάνατο του Ν. Τεμπονέρα κλπ. Τους πληροφορήσα ότι υπάρχει ένα ακόμη μέρος της εκπομπής που εμείς δεν είχαμε χρόνο να παρακολουθήσουμε, αλλά μπορούν οποιαδήποτε στιγμή να δουν οι ίδιοι από το Youtube. Γενικά, τόσο η 2^η ώρα του πρώτου δώρου, όσο και το δώρο αυτό κύλησαν πολύ δημιουργικά, με τους μαθητές να παρακολουθούν με ενδιαφέρον και να συμμετέχουν πρόθυμα και δραστήρια στην επεξεργασία του Φύλλου Εργασίας.

5^η & 6^η διδακτική ώρα

Εντοπισμός και καταγραφή των χαρακτηριστικών ποικίλων κειμενικών ειδών – αναγνώριση των τύπων κειμένου που αξιοποιούνται – προϊδεασμός για τους διάφορους τρόπους πειθούς που αξιοποιούν οι συντάκτες

Για το 3^ο διδακτικό δίωρο μεταφερθήκαμε και πάλι στο εργαστήριο πληροφορικής, όπου οι μαθητές και οι μαθήτριες έλαβαν την οδηγία να καθίσουν ανά ομάδες μπροστά σε καθέναν από τους υπολογιστές που είχα ανοίξει και στους οποίους είχα αναρτήσει τα [Φύλλα Εργασίας 3](#) με ενεργοποιημένους τους υπερσυνδέσμους, για να κερδίσουμε χρόνο. Ξεκίνησαν να επεξεργάζονται τα Φύλλα Εργασίας, ενώ εγώ περιφερόμυνα ανάμεσα στις ομάδες, βοηθώντας τες να δημιουργήσουν το αρχείο παρουσίασης, όπου θα κατέγραφαν τα χαρακτηριστικά των κειμενικών ειδών που τα Φύλλα ζητούσαν. Στην πορεία αποδείχτηκε δύσκολο να δουλέψουν πέντε άτομα στον ίδιο υπολογιστή, γι' αυτό χρειάστηκε να ανοίξω και άλλους υπολογιστές και να ανεβάσω και σε εκείνους τα Φύλλα Εργασίας, ώστε να διαθέτει κάθε ομάδα δύο. Η όλη διαδικασία κατέλαβε και τις δύο ώρες και μας απορρόφησε τόσο, ώστε ξέχασα εντελώς να αποτυπώσω φωτογραφικά στιγμιότυπα. Δύο από τις ομάδες ανάρτησαν τα PowerPoint που ετοίμασαν στο Wiki, ενώ οι άλλες που δεν πρόλαβαν ανέλαβαν να το κάνουν από το σπίτι. Τελικά, μία μόνον τήρησε την υπόσχεσή της!

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Ελλάδας - Φιλανδίας!!!

Επικοινωνιακό πλαίσιο:

- Συντάσσεται από μία ομάδα δημοσιογράφων με επικεφαλής τον Παύλο Τσίμα.
- Απευθύνεται στο ελληνικό λαό και κυρίως στους μαθητές και σε εκπαιδευτικούς.
- Το επικοινωνιακό πλαίσιο φαίνεται από το χώρο δημοσίευσης και την μορφή.

Χρήση γλώσσας

- Κυριολεκτική
- Απλή
- Καθημερινή όταν μιλούν οι μαθητές και επίσημη όταν μιλούν οι καθηγητές και οι υπεύθυνοι της παιδείας (π.χ. τέως υπουργοί παιδείας)

8 Views 0 Favorites 48 Downloads

This is a private document.

Published by **konkopri**

Info and Rating

Category: Unclassified

Rating: Not available for private documents

Upload Date: 19/11/2012

Copyright: Attribution Non-commercial

Tags: This document has no tags

File download as PDF File (.pdf), Microsoft Presentation (.ppt), Text File (.txt) or view presentation slides online

Flag document for inappropriate content

Download and print this document

- Read offline in your PDF viewer
- Edit this document in Microsoft PowerPoint, Adobe Acrobat, Notepad
- Keep a copy in case this version is deleted from Scribd
- Read and print without ads

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Scribd Download Print Fullscreen

Χαρακτηριστικά του άρθρου!

Τα άρθρα εντάσσονται από τους αρθρογράφους και απευθύνονται στους πολίτες- αναγνώστες. Αυτό το καταλαβαίνουμε από το γεγονός ότι τα άρθρα δημοσιεύονται, είτε σε έντυπη είτε σε ηλεκτρονική μορφή. Η γλώσσα είναι κυριολεκτική και επίσημη. Το ύφος είναι επίσημο, χρησιμοποιεί γ' πρόσωπο πληθυντικού αριθμού και δεν υπάρχει οικειότητα.

Welcome to the Team 2 home page.

Welcome to the Team 3 home page.

To get started, just click Edit and start typing. If you have any questions about working in Wikispaces teams, check out our Project help page.

Pages in this team:

Home

Νέα - Παρουσίαση του Microsoft PowerPoint

- Είναι επιστολή επειδή έχει προσφώνηση και αναφέρει στοιχεία τόπου και χρόνου
- συντάσσεται από την Ένωση λειτουργών μέσης εκπαίδευσης.
- Απευθύνεται στους εκπαιδευτικούς του Νομού Σερρών

Στο τέλος της 2^{ης} ώρας, μοίρασα στους μαθητές και τις μαθήτριες το [Φύλλο Εργασίας 4](#) ως εργασία για το σπίτι. Και πάλι, λίγοι ανάρτησαν στο Wiki τα κείμενα που το Φύλλο ζητούσε. Οι περισσότεροι μου τα έφεραν σε χειρόγραφο μορφή.

Αξιότιμα μέλη του Συλλόγου διδασκόντων και γονέων,

Σας αποστέλλω αυτή την επιστολή, ως εκπρόσωπος των συμμαθητών μου, για να σας ενημερώσουμε για τα προβλήματα που βιώνουμε καθημερινά στο σχολείο μας και τις επιπτώσεις τους στη ζωή και στις επιδόσεις μας.

Το κυριότερο πρόβλημα του σχολείου μας είναι το κτήριο του οποίου η κατασκευή είναι ακατάλληλη για σχολείο αφού οι διάδρομοι και οι σκάλες είναι εξωτερικά. Αυτό έχει ως συνέπεια το χειμώνα ακόμα και όταν οι τάξεις θερμαίνονται να μη διατηρείται η θερμότητα με αποτέλεσμα το μάθημα να γίνεται κυριολεκτικά σε ψυχρό κλίμα μ' εμάς κουκουλωμένους με μπουφάν, κασκόλ και γάντια προσπαθώντας να ζεσταθούμε. Επίσης όταν χρειάζεται να αλλάξουμε αίθουσα ή να βγούμε έξω για διάλειμα περνάμε απ' αυτούς τους διαδρόμους που το χειμώνα πέρα του ότι είναι εξωτερικοί μπορούν να γίνουν και επικίνδυνοι από τα νερά βροχών. Αυτή σίγουρα δεν είναι εικόνα ενός σύγχρονου σχολείου.

Το κτήριο του είναι ελαττωματικό ακόμα γιατί η κατασκευή του καθιστά το σχολείο μας ευάλωτο στις εισόδους άγνωστων εξωσχολικών. Στα χρόνια λειτουργίας του έχουν σημειωθεί αρκετά κρούσματα κλαπών των τάξεων καθώς και περιστατικών βίας ανάμεσα σε μαθητές και εξωσχολικούς. Επίσης το γεγονός ότι μοιραζόμαστε το κτήριο αυτό με άλλα

Scribd. 1 of 1

[Παρουσίαση1](#)

Αγαπητοί συμμαθητές

Όλοι γνωρίζουμε πως στην σύγχρονη Ελλάδα η δημόσια εκπαίδευση έχει υποστεί μεγάλο πλήγμα λόγω της οικονομικής κατάστασης στον οποία βρίσκεται η χώρα μας και αντιμετωπίζει τεράστια προβλήματα. Το σχολείο μας λοιπόν δεν αποτελεί εξαίρεση και όπως όλοι γνωρίζουμε, κάθε χρόνο δίνουμε αγώνα για την αναβάθμιση της σχολικής μας ζωής και καθημερινότητας. Τα κυριότερα προβλήματα που αντιμετωπίζουμε, τα οποία είναι επιλύσιμα άμεσα και όχι μακροπρόθεσμα, είναι ό,τι έχει σχέση με τις ελλείψεις των υλικοτεχνικών υποδομών και εξοπλισμού.

Καθημερινά ο καθένας από εμάς αντιλαμβάνεται την όλο και αυξανόμενη στενότητα που αντιμετωπίζει το σχολείο σε βασικό εξοπλισμό για την κάθε τάξη. Σίγουρα, όλοι μας έχουμε δει κάποιον συμμαθητή μας να τριγυρνάει από τάξη σε τάξη ψάχνοντας μια καρέκλα η οποία περισσεύει ή ένα παραπάνω θρανίο, καθώς ξαφνικά συνειδητοποίησε ότι τα δικά του λείπουν. Ακόμη τα τελευταία χρόνια παρατηρούμε συνέχεια την αυξανόμενη έλλειψη βιβλίων. Οι καθηγητές θέλουν να

Ζήτησα, επίσης, από τους μαθητές και τις μαθήτριες να διαβάσουν στο σπίτι για την επόμενη φορά το κείμενο [«Ανώτατη Παιδεία. Πώς φτάσαμε στο αδιέξοδο»](#) του Γ.Μ. Σηφάκη (σσ. 24-26 του σχολικού βιβλίου).

7^η & 8^η διδακτική ώρα

Παρουσίαση των εργασιών των ομάδων – συνόψιση των συμπερασμάτων και προτάσεων – αναφορά στον χώρο της Ανώτατης Εκπαίδευσης

Κάποια από τα κείμενα που συντάχθηκαν παρουσιάστηκαν ενδεικτικά την 1^η ώρα, με τη βοήθεια φορητού Η/Υ και βιντεοπροβολέα, και κρίθηκαν από την ολομέλεια. Παρουσιάστηκαν ανά είδος άρθρα που γράφτηκαν, επιστολές κλπ., και σχολιάστηκαν τόσο οι γλωσσικές και δομικές επιλογές, όσο και η πειστικότητα του περιεχομένου και του ύφους. Προχώρησα, επίσης, σε διορθώσεις και βελτιώσεις στην ορθογραφία, τη σύνταξη, τη στίξη, τη δομή.

Τη 2^η ώρα ανατρέξαμε στο κείμενο του Γ.Μ. Σηφάκη, για το οποίο ζήτησα σύντομα το περιεχόμενο από τους μαθητές. Λίγοι το είχαν διαβάσει, οι οποίοι και ενημέρωσαν τους υπόλοιπους για το θέμα και τις θέσεις του συγγραφέα. Στη συνέχεια έθεσα το ερώτημα κατά πόσον τα προβλήματα που συζητήσαμε για τον χώρο της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης απαντούν και στην τριτοβάθμια. Οι μαθητές και οι μαθήτριες υποστήριξαν σε ανοιχτό διάλογο πως τα περισσότερα προβλήματα είναι κοινά και στάθηκαν ιδιαίτερα στις επισημάνσεις του Σηφάκη. Στο τέλος της ώρας τούς έδωσα για το σπίτι φωτοτυπία του κειμένου του Κώστα Μπαλάσκα «Το σχολείο της δημιουργικότητας» (βλ. [Παράρτημα](#)), το οποίο ζήτησα να διαβάσουν ως αφορμή για το θέμα της έκθεσης που θα γράφαμε την επόμενη φορά στο σχολείο.

9^η & 10^η διδακτική ώρα

Σύνταξη προσχεδιασμένου προφορικού λόγου

Από τους μαθητές και τις μαθήτριες ζήτησα, ως μέλη της Βουλής των Εφήβων, να αναπτύξουν στους συναδέλφους τους, σε 600 περίπου λέξεις, το όραμά τους για ένα σχολείο που θα ελκύει τους μαθητές και θα συντελεί στην ελεύθερη ανάπτυξη της προσωπικότητάς τους. Δυσκολεύτηκαν να ανταποκριθούν στο ύψος που υπαγορεύει η λέξη «όραμα» και δίστασαν να επιστρατεύσουν επίκληση στο συναίσθημα, καθώς, όπως μου είπαν, πολλοί, εκτός σχολείου, τους λένε ότι αυτό απαγορεύεται αυστηρά. Όσο έγραφαν, απαντούσα σε απορίες τους για το λεξιλόγιο και το ύφος, ενώ διόρθωσα τα κείμενά τους (βλ. Φάκελο τεκμηρίων) για την επόμενη φορά και τους κάλεσα χωριστά, έναν έναν, σε διαλείμματα ή μετά το σχολικό ωράριο για να τα συζητήσουμε λεπτομερώς. Για την απελευθέρωσή τους από «κανόνες» σαν τον παραπάνω για την επίκληση στο συναίσθημα φάνηκε ότι θα χρειαστεί πολύς ακόμη χρόνος και μεγάλες ικανότητες πειθούς. Τουλάχιστον, όμως, αποδείχθηκε ότι μπορούν με άνεση να χειριστούν θέματα που άπτονται της θεματικής ενότητας που συζητήσαμε.

Ως προς τα τεκμήρια της εφαρμογής, επισυνάπτονται σε ξεχωριστά αρχεία τα εξής:

- Φωτογραφίες από την εφαρμογή στην τάξη.
- Φωτογραφίες από την εφαρμογή στο Εργαστήριο Η/Υ.
- Σελίδες του wiki της τάξης, με εργασίες των μαθητών και δικές μου αναρτήσεις.
- Σκαναρισμένα κείμενα των μαθητών και μαθητριών.

ΣΤ. ΦΥΛΛΟ/-Α ΕΡΓΑΣΙΑΣ

1^ο δίωρο:

ΦΥΛΛΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ Α' – [Ομάδα 1η]

Σκοπός μας είναι να διερευνήσουμε το περιεχόμενο της λέξης «αγωγή» και να συντάξουμε έναν ορισμό της, ώστε να βοηθηθούμε οι ίδιοι και να βοηθήσουμε και τους συμμαθητές μας να τον χρησιμοποιούν εφεξής εύστοχα στα προφορικά και γραπτά τους κείμενα:

☞ Μεταβείτε στον ιστότοπο της Πύλης για την Ελληνική Γλώσσα. Στο πλαίσιο «Αναζήτηση στα Λεξικά» συμπληρώστε τη λέξη «αγωγή». Σημειώστε όσες ερμηνείες σχετίζονται με την ανατροφή του παιδιού και τη διαμόρφωση του χαρακτήρα του.

! Προσέξτε ότι το Λεξικό Κριαρά είναι λεξικό της μεσαιωνικής ελληνικής γλώσσας. Παρατηρείτε διαφοροποίηση της σημασίας της λέξης στο πέρασμα των αιώνων;

☞ Ποιος/οι φορέας/-είς νομίζετε ότι αναλαμβάνουν, ταυτόχρονα ή διαδοχικά, την αγωγή μας από τη στιγμή της γέννησής μας;

☞ Σκεφτείτε ποια στοιχεία θα αξιοποιούσατε, αν έπρεπε να συντάξετε έναν αναλυτικό ορισμό, για να βοηθήσετε τους συμμαθητές σας να κατανοήσουν τη σημασία και τη χρήση της λέξης και διατυπώστε τον όσο γίνεται πληρέστερα. Εφόσον το επιθυμείτε, μπορείτε να αξιοποιήσετε και τα έντυπα λεξικά που υπάρχουν στην αίθουσα.

☞ Αναρτήστε το κείμενο που συντάξατε στο Wiki, στον φάκελο της ομάδας σας, για να συζητηθεί στην ολομέλεια, να διορθωθεί και να ενταχθεί στον τελικό φάκελο σημειώσεων για το θέμα που συζητούμε.

☞ Παρουσιάζοντας προφορικά στους συμμαθητές σας το κείμενο που θα συντάξετε, κατονομάστε τις πηγές σας.

▪ Η έρευνά σας πρέπει να ολοκληρωθεί μέχρι το τέλος της ώρας, ώστε να συζητηθεί στην τάξη την επόμενη.

ΦΥΛΛΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ Α΄ – [Ομάδα 2η]

Σκοπός μας είναι να διερευνήσουμε το περιεχόμενο της λέξης «παιδεία» και να συντάξουμε έναν ορισμό της, ώστε να βοηθηθούμε οι ίδιοι και να βοηθήσουμε και τους συμμαθητές μας να τον χρησιμοποιούν εφεξής εύστοχα στα προφορικά και γραπτά τους κείμενα:

☞ Μεταβείτε στον ιστότοπο της «Πύλης για την Ελληνική Γλώσσα». Στο πλαίσιο «Αναζήτηση στα Λεξικά» συμπληρώστε τη λέξη *παιδεία*.

! Προσέξτε ότι το Λεξικό Κριαρά είναι λεξικό της μεσαιωνικής ελληνικής γλώσσας. Παρατηρείτε διαφοροποίηση της σημασίας της λέξης στο πέρασμα των αιώνων;

☞ Στη σελίδα ανάρτησης των αποτελεσμάτων για τον όρο «παιδεία» στην Πύλη επιλέξτε αριστερά: «Αποστολή στα Σώματα». Με ποια σημασία βλέπετε να χρησιμοποιείται στα κείμενα ο όρος;

☞ Ποιος/-οι φορέας/-είς νομίζετε ότι αναλαμβάνουν, ταυτόχρονα ή διαδοχικά, την παιδεία κάθε γενιάς;

☞ Σκεφτείτε ποια στοιχεία θα αξιοποιούσατε, αν έπρεπε να συντάξετε έναν αναλυτικό ορισμό, για να βοηθήσετε τους συμμαθητές σας να κατανοήσουν τη σημασία και τη χρήση της λέξης και διατυπώστε τον όσο γίνεται πληρέστερα.

☞ Αναρτήστε το κείμενο που συντάξατε στο Wiki, στον φάκελο της ομάδας σας, για να συζητηθεί στην ολομέλεια, να διορθωθεί και να ενταχθεί στον τελικό φάκελο σημειώσεων για το θέμα που συζητούμε.

☞ Παρουσιάζοντας προφορικά στους συμμαθητές σας το κείμενο που θα συντάξετε, κατονομάστε τις πηγές σας.

▪ Η έρευνά σας πρέπει να ολοκληρωθεί μέχρι το τέλος της ώρας, ώστε να συζητηθεί στην τάξη την επόμενη.

ΦΥΛΛΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ Α΄ – [Ομάδα 3η]

Σκοπός μας είναι να διερευνήσουμε τις πιθανές διαφορές στο περιεχόμενο των λέξεων «παιδεία» και «εκπαίδευση» και να συντάξουμε έναν ορισμό τους, ώστε να βοηθηθούμε οι ίδιοι και να βοηθήσουμε και τους συμμαθητές μας να τους χρησιμοποιούν εφεξής εύστοχα στα προφορικά και γραπτά τους κείμενα:

☞ Προσπαθήστε μέσω μιας μηχανής αναζήτησης (π.χ. google.gr) να διασαφηνίσετε τους όρους «παιδεία» και «εκπαίδευση». Συντάξτε με δικά σας λόγια σύντομους ορισμούς και αναρτήστε τους στο Wiki, στον φάκελο της ομάδας σας, για να συζητηθούν στην ολομέλεια, να διορθωθούν και να ενταχθούν στον τελικό φάκελο σημειώσεων για το θέμα που συζητούμε.

☞ Παρουσιάζοντας προφορικά στους συμμαθητές σας τα κείμενα που θα συντάξετε, θα πρέπει να κατονομάσετε τις πηγές σας και να αιτιολογήσετε την επιλογή των ιστότοπων που χρησιμοποιήσατε: Με ποια κριτήρια αποκλείσατε άλλους έναντι αυτών;

▪ Η έρευνά σας πρέπει να ολοκληρωθεί μέχρι το τέλος της ώρας, ώστε να συζητηθεί στην τάξη την επόμενη.

ΦΥΛΛΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ Α΄ – [Ομάδα 4η]

- ☞ Μεταβείτε στον ιστότοπο της Πύλης για την Ελληνική Γλώσσα. Αναζητήστε στα Λεξικά τη σημασία που προσδίδουν σε ένα ρήμα τα προθήματα δια- και εκ-, δίνοντας στην «Αναζήτηση» αντίστοιχα «δια-» και «εκ-». Με βάση τα ευρήματά σας, τι σημαίνουν οι όροι «διαπαιδαγώγηση» και «εκπαίδευση»; Διατυπώστε έναν δικό σας, σύντομο ορισμό για κάθε έναν από τους δύο όρους.
- ☞ Τώρα, επιστρέψτε στην αρχική σελίδα της Πύλης και αναζητήστε στα Λεξικά τη σημασία των όρων «διαπαιδαγώγηση» και «εκπαίδευση». Σημειώστε σε τι διαφοροποιούνται οι ορισμοί που δίνουν τα Λεξικά από τον δικό σας.
- ☞ Τίνος/-ων ευθύνη είναι η εκπαίδευση και η διαπαιδαγώγηση των παιδιών;
- ☞ Τελικά, η «διαπαιδαγώγηση» αφορά περισσότερο την παιδεία ή την εκπαίδευσή μας;
- ☞ Αναρτήστε τα κείμενα που συντάξατε στο Wiki, στον φάκελο της ομάδας σας, για να συζητηθούν στην ολομέλεια, να διορθωθούν και να ενταχθούν στον τελικό φάκελο σημειώσεων για το θέμα που συζητούμε.
- ☞ Παρουσιάζοντας προφορικά στους συμμαθητές σας τα κείμενα που θα συντάξετε, θα πρέπει να κατονομάσετε τις πηγές σας.
- Η έρευνά σας πρέπει να ολοκληρωθεί μέχρι το τέλος της ώρας, ώστε να συζητηθεί στην τάξη την επόμενη.

ΦΥΛΛΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ Α΄ – [Ομάδα 5η]

Σκοπός μας είναι να διερευνήσουμε το περιεχόμενο του όρου «δια βίου εκπαίδευση» και να συντάξουμε έναν ορισμό του, ώστε να βοηθηθούμε οι ίδιοι και να βοηθήσουμε και τους συμμαθητές μας να τον χρησιμοποιούν εφεξής εύστοχα στα προφορικά και γραπτά τους κείμενα:

☞ Προσπαθήστε μέσω μιας μηχανής αναζήτησης (π.χ. google.gr) να διευκρινίσετε το νόημα της φράσης «δια βίου εκπαίδευση». Αξιοποιήστε την 1η σελίδα αποτελεσμάτων και επιλέξτε τις ιστοσελίδες που σας βοηθούν περισσότερο.

☞ Ποιοι φορείς εμπλέκονται στη δια βίου εκπαίδευση;

☞ Διατυπώστε έναν αναλυτικό ορισμό και αναρτήστε τον στο Wiki, στον φάκελο της ομάδας σας, για να συζητηθεί στην ολομέλεια, να διορθωθεί και να ενταχθεί στον φάκελο σημειώσεων για το θέμα που συζητούμε.

☞ Παρουσιάζοντας προφορικά στους συμμαθητές σας τα κείμενα που θα συντάξετε, μπορείτε, εάν θέλετε, να αξιοποιήσετε οπτικό υλικό που θεωρείτε ότι θα τα καταστήσει πιο εύληπτα. Στο τέλος της παρουσίασης θα πρέπει να κατονομάσετε τις πηγές σας και να αιτιολογήσετε την επιλογή των ιστότοπων που χρησιμοποιήσατε: Με ποια κριτήρια αποκλείσατε άλλους έναντι αυτών;

1^ο & 2^ο δίωρο:

ΦΥΛΛΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ Β΄

(κοινό για όλες τις ομάδες)

Στο προηγούμενο μάθημα, διευκρινίσαμε τη σημασία των όρων «αγωγή», «παιδεία», «διαπαιδαγώγηση», «εκπαίδευση» και «δια βίου εκπαίδευση» και καταλάβαμε, νομίζω, ότι το εκπαιδευτικό σύστημα κάθε χώρας αντικατοπτρίζει την εκπαίδευση και παιδεία, τελικά την ποιότητα που αυτή επιθυμεί για τους αυριανούς πολίτες της. Στο σημερινό μάθημα θα επικεντρωθούμε στα χαρακτηριστικά, τα πλεονεκτήματα και μειονεκτήματα του εκπαιδευτικού συστήματος στη χώρα μας, σε σύγκριση με το εκπαιδευτικό σύστημα της Φινλανδίας που συχνά προβάλλεται ως το περισσότερο επιτυχημένο ίσως και αποτελεσματικό στην Ευρώπη. Στην αρχή, θα παρακολουθήσουμε απόσπασμα μιας δημοσιογραφικής εκπομπής για τα εκπαιδευτικά συστήματα Ελλάδας και Φινλανδίας [www.youtube.com, Π. Τσίμας, Έρευνα: «Η δυστυχία να είσαι μαθητής», 1-4] (περίπου 40΄):

☞ Κρατήστε ανά ομάδα σημειώσεις για τις διαφορετικές επιλογές κάθε χώρας στον τομέα της εκπαίδευσης και τα αποτελέσματα των επιλογών αυτών σε μαθητές, διδάσκοντες, κοινωνία και κράτος.

☞ Φτιάξτε στο τετράδιό σας έναν πίνακα με τα πλεονεκτήματα και τα μειονεκτήματα των εκπαιδευτικών συστημάτων Ελλάδας-Φινλανδίας, με άξονες τα ερωτήματα:

1. Ποιοι παράγοντες/ποιες συνιστώσες του εκπαιδευτικού συστήματος συζητώνται στην εκπομπή που παρακολουθήσατε;
2. Ποιοι τομείς της προσωπικότητας θεωρείτε ότι καλλιεργούνται σε ένα εκπαιδευτικό σύστημα σαν αυτό που περιγράφεται στη δημοσιογραφική έρευνα;
3. Νομίζετε ότι τα αντικείμενα σπουδών εκεί ανταποκρίνονται στις ανάγκες των εφήβων; Σε ποιες συγκεκριμένα; Στις ανάγκες των αυριανών πολιτών;

3^ο δίωρο:

ΦΥΛΛΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ Γ' – [Ομάδα 1η]

Στο προηγούμενο μάθημα παρακολουθήσατε ένα ρεπορτάζ για τα εκπαιδευτικά συστήματα Ελλάδας και Φινλανδίας. Απόψεις για το θέμα που συζητήσαμε διατυπώνονται συνεχώς, διαφορετικές και σε διάφορα μέσα, σε διάφορα είδη κειμένων, με διαφορετική δομή, γλώσσα, ύφος και πρόθεση. Σκοπός μας είναι να διερευνήσουμε τα χαρακτηριστικά κάθε είδους κειμένου, ώστε να μπορούμε κι εμείς στο εξής να συντάσσουμε κείμενα τέτοιου είδους.

☞ Ανατρέχοντας, λοιπόν, εφόσον το επιθυμείτε, σύντομα στο απόσπασμα που παρακολουθήσατε, προσπαθήστε σε 10' να εντοπίσετε τα χαρακτηριστικά αυτού του είδους «κειμένου» σε ό,τι αφορά:

- το επικοινωνιακό πλαίσιο (από ποιον/ποιους συντάσσεται; σε ποιον/ποιους απευθύνεται; πώς φαίνεται αυτό;)
- τη γλώσσα (κυριολεκτική; μεταφορική/ποιητική; - απλή; στομφώδη; καθημερινή; επίσημη;)
- τους τύπους κειμένων που εναλλάσσονται (περιγραφή, αφήγηση, επιχειρηματολογία κλπ.)
- τη δομή (σαφής; συνειρμική;)
- την πρόθεση του συγγραφέα (να πείσει; να ενημερώσει; να ψυχαγωγήσει;)
- την αφορμή για τη δημιουργία του (επίκαιρη; διαχρονικού ενδιαφέροντος;)
- τα μέσα που επιστρατεύει για να πείσει [απευθύνεται περισσότερο στο συναίσθημα; Στη λογική; Και στα δύο με την ίδια συχνότητα;]¹

☞ Παρουσιάστε τα συμπεράσματά σας στους συμμαθητές σας σε μορφή Power Point.

¹ Οι τρόποι και τα μέσα πειθούς θα διδαχτούν συστηματικά στο επόμενο μάθημα.

ΦΥΛΛΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ Γ' – [Ομάδα 2η]

Στο προηγούμενο μάθημα παρακολουθήσατε ένα ρεπορτάζ για τα εκπαιδευτικά συστήματα Ελλάδας και Φινλανδίας. Απόψεις για το θέμα που συζητήσαμε διατυπώνονται συνεχώς, διαφορετικές και σε διάφορα μέσα, σε διάφορα είδη κειμένων, με διαφορετική δομή, γλώσσα, ύφος και πρόθεση. Σκοπός μας είναι να διαβάσουμε ένα ακόμη, διαφορετικό κείμενο και να διερευνήσουμε τα χαρακτηριστικά του είδους του, ώστε να μπορούμε κι εμείς στο εξής να συντάσσουμε κείμενα τέτοιου είδους.

☞ Αναζητήστε στη μηχανή αναζήτησης τον ιστότοπο της εφημερίδας ΤΑ ΝΕΑ. Κατόπιν, στο πλαίσιο «Αναζήτηση» αναζητήστε το άρθρο της Νατάσας Μπαστέα με τίτλο «Η μετανάστευση απειλεί το φινλανδικό θάυμα».

☞ Διαβάστε το προσεκτικά και προσπαθήστε να εντοπίσετε τα χαρακτηριστικά του που επιβάλλουν τον χαρακτηρισμό «άρθρο» σε ό,τι αφορά:

- το επικοινωνιακό πλαίσιο (από ποιον/ποιους συντάσσεται; σε ποιον/ποιους απευθύνεται; πώς φαίνεται αυτό;)
- το χώρο δημοσιοποίησης (έντυπο μέσο; ηλεκτρονικό; βιβλίο;)
- τη γλώσσα (κυριολεκτική; μεταφορική/ποιητική; - απλή; στομφώδη; καθημερινή; επίσημη;)
- το ύφος (οικείο; επίσημο; Ποιο ρηματικό πρόσωπο προτιμάται;)
- τη δομή (σαφής; συνειρμική;)
- την πρόθεση του συγγραφέα (να πείσει; να ενημερώσει; να ψυχαγωγήσει;)
- την αφορμή για τη συγγραφή του (επίκαιρη; διαχρονικού ενδιαφέροντος;)
- τα μέσα που επιστρατεύει για να πείσει [απευθύνεται περισσότερο στο συναίσθημα; Στη λογική; Το ίδιο και στα δύο;]

☞ Παρουσιάστε τα συμπεράσματά σας στους συμμαθητές σας σε μορφή Power Point.

ΦΥΛΛΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ Γ' – [Ομάδα 3η]

Στο προηγούμενο μάθημα παρακολουθήσατε ένα ρεπορτάζ για τα εκπαιδευτικά συστήματα Ελλάδας και Φινλανδίας. Απόψεις για το θέμα που συζητήσαμε διατυπώνονται συνεχώς, διαφορετικές και σε διάφορα μέσα, σε διάφορα είδη κειμένων, με διαφορετική δομή, γλώσσα, ύφος και πρόθεση. Σκοπός μας είναι να διαβάσουμε ένα ακόμη, διαφορετικό κείμενο και να διερευνήσουμε τα χαρακτηριστικά του είδους του, ώστε να μπορούμε κι εμείς στο εξής να συντάσσουμε κείμενα τέτοιου είδους.

▪ Οι αξιολογήσεις των εκπαιδευτικών συστημάτων διαφόρων χωρών στηρίζονται κυρίως στις έρευνες που διεξάγει το Διεθνές Πρόγραμμα για την Αξιολόγηση των Μαθητών – PISA. Τα αποτελέσματα των ερευνών αυτών επικαλούνται κυρίως όσοι εντοπίζουν σοβαρές αδυναμίες και στο δικό μας εκπαιδευτικό σύστημα. Υπάρχουν όμως και φωνές αντίθετες. Διαβάστε προσεκτικά μια σχετική επιστολή της Ε.Λ.Μ.Ε. Ν. Σερρών στους εκπαιδευτικούς του νομού.

☞ Προσπαθήστε κατόπιν να εντοπίσετε τα χαρακτηριστικά του κειμενικού είδους της επιστολής ως προς:

- το επικοινωνιακό πλαίσιο (από ποιον/ποιους συντάσσεται; σε ποιον/ποιους απευθύνεται; πώς φαίνεται αυτό;)
- τη γλώσσα (κυριολεκτική; μεταφορική/ποιητική; - απλή; στομφώδη; καθημερινή; επίσημη;)
- το ύφος (οικείο; επίσημο; Ποιο ρηματικό πρόσωπο προτιμάται;)
- τη δομή (σαφής; συνειρμική;)
- την πρόθεση των συγγραφέων (να πείσει; να ενημερώσει; να ψυχαγωγήσει;)
- την αφορμή για τη σύνταξή της (επίκαιρη; διαχρονικού ενδιαφέροντος;)
- τα μέσα που επιστρατεύει για να πείσει [απευθύνεται περισσότερο στο συναίσθημα; Στη λογική; Το ίδιο και στα δύο;]

☞ Παρουσιάστε τα συμπεράσματά σας στους συμμαθητές σας σε μορφή Power Point.

ΦΥΛΛΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ Γ' – [Ομάδα 4η]

Στο προηγούμενο μάθημα παρακολουθήσατε ένα ρεπορτάζ για τα εκπαιδευτικά συστήματα Ελλάδας και Φινλανδίας. Απόψεις για το θέμα που συζητήσαμε διατυπώνονται συνεχώς, διαφορετικές και σε διάφορα μέσα, σε διάφορα είδη κειμένων, με διαφορετική δομή, γλώσσα, ύφος και πρόθεση. Σκοπός μας είναι να διαβάσουμε ένα ακόμη, διαφορετικό «κείμενο» και να διερευνήσουμε τα χαρακτηριστικά του είδους του, ώστε να μπορούμε κι εμείς στο εξής να συντάσσουμε κείμενα τέτοιου είδους.

☞ Παρακολουθήστε το βίντεο-σχόλιο που ετοίμασαν μαθητές για το εκπαιδευτικό σύστημα στη χώρα μας.

☞ Προσπαθήστε να εντοπίσετε τα χαρακτηριστικά του ως προς:

- το επικοινωνιακό πλαίσιο (από ποιον/ποιους δημιουργείται; σε ποιον/ποιους απευθύνεται; πώς φαίνεται αυτό;)
- τη γλώσσα (κυριολεκτική; μεταφορική/ποιητική; - απλή; στομφώδη; καθημερινή; επίσημη;)
- τη δομή (σαφής; συνειρμική;)
- την πρόθεση των συγγραφέων (να πείσει; να ενημερώσει; να ψυχαγωγήσει;)
- την αφορμή για τη σύνταξή της (επίκαιρη; διαχρονικού ενδιαφέροντος;)
- τα μέσα που επιστρατεύει για να πείσει [απευθύνεται περισσότερο στο συναίσθημα; Στη λογική; Το ίδιο και στα δύο;]

☞ Παρουσιάστε τα συμπεράσματά σας στους συμμαθητές σας σε μορφή Power Point.

ΦΥΛΛΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ Γ' – [Ομάδα 5η]

Στο προηγούμενο μάθημα παρακολουθήσατε ένα ρεπορτάζ για τα εκπαιδευτικά συστήματα Ελλάδας και Φινλανδίας. Απόψεις για το θέμα που συζητήσαμε διατυπώνονται συνεχώς, διαφορετικές και σε διάφορα μέσα, σε διάφορα είδη κειμένων, με διαφορετική δομή, γλώσσα, ύφος και πρόθεση. Σκοπός μας είναι να διαβάσουμε ένα ακόμη, διαφορετικό κείμενο και να διερευνήσουμε τα χαρακτηριστικά του είδους του, ώστε να μπορούμε κι εμείς στο εξής να συντάσσουμε κείμενα τέτοιου είδους.

☞ Διαβάστε την ομιλία του Γεωργίου Μπαμπινιώτη στη ΙΔ' Σύνοδο της Βουλής των Εφήβων, τον Σεπτέμβριο του 2009 και προσπαθήστε να εντοπίσετε τα χαρακτηριστικά του κειμενικού είδους της ομιλίας σε ό,τι αφορά:

- το επικοινωνιακό πλαίσιο (από ποιον/ποιους εκφωνείται; σε ποιον/ποιους απευθύνεται; πώς φαίνεται αυτό;)
- τη γλώσσα (κυριολεκτική; μεταφορική/ποιητική; - απλή; στομφώδη; καθημερινή; επίσημη;)
- το ύφος (οικείο; επίσημο; Ποιο ρηματικό πρόσωπο προτιμάται;)
- τη δομή (σαφής; συνειρμική;)
- την πρόθεση του συγγραφέα (να πείσει; να ενημερώσει; να ψυχαγωγήσει;)
- την αφορμή για την εκφώνησή της (επίκαιρη; διαχρονικού ενδιαφέροντος;)
- τα μέσα που επιστρατεύει για να πείσει [απευθύνεται περισσότερο στο συναίσθημα; Στη λογική; Το ίδιο και στα δύο;]

☞ Παρουσιάστε τα συμπεράσματά σας στους συμμαθητές σας σε μορφή Power Point.

ΦΥΛΛΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ Δ': Εργασία για το σπίτι – κοινή για όλες τις ομάδες

Κάθε φθινόπωρο, οι μαθητές των σχολείων διαμαρτύρεσθε, συχνά καταλαμβάνοντας το σχολείο, για τις ελλείψεις και τις αδυναμίες του ελληνικού σχολείου. Σε μια παρόμοια κινητοποίηση συμμετείχατε πέρυσι κι εσείς, ωστόσο χωρίς αποτέλεσμα. Αυτήν τη χρονιά, εάν επιλέγατε να προωθήσετε αιτήματά σας που παραμένουν άλυτα, με άλλους όμως πια τρόπους, ποια αιτήματα θα ήταν αυτά;

☞ Αξιοποιώντας τις παρουσιάσεις σας και τις σημειώσεις που γενικά κρατήσατε, δημιουργήστε για την ιστοσελίδα της τάξης μας μια ηλεκτρονική μπροσούρα, στην οποία θα περιλάβετε τα αιτήματά σας σε ό,τι αφορά το δικό μας σχολείο, αλλά και το εκπαιδευτικό σύστημα στη χώρα μας γενικά. Η μπροσούρα σας δεν πρέπει να ξεπερνά τη μια σελίδα. Σε αυτήν μπορείτε να ενσωματώσετε ήχους και εικόνες που θεωρείτε ότι θα την καταστήσουν πιο πειστική.

☞ Καθώς επίκεινται οι μαθητικές εκλογές, ετοιμάστε έναν προεκλογικό λόγο ο οποίος θα εκφωνηθεί στην προεκλογική εκστρατεία και στον οποίο θα εκθέσετε τα προβλήματα του σχολείου μας που απαιτούν άμεση αντιμετώπιση και τις προτάσεις σας για την επίλυσή τους. Θα εκφωνήσετε τον λόγο σας στο επόμενο μάθημα.

☞ Για να προωθήσετε τα αιτήματα αυτά στους υπεύθυνους κρατικούς φορείς, ετοιμάστε μια επιστολή για τον Διευθυντή Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης της Δυτικής Θεσσαλονίκης/για τον αρμόδιο Υπουργό, στην οποία, με τη δομή, τη γλώσσα και το ύφος που θεωρείτε ότι αρμόζει, θα ζητάτε, αιτιολογημένα, την ικανοποίηση των αιτημάτων που εκείνος έχει την αρμοδιότητα να χειριστεί.

☞ Συντάξτε μια επιστολή που θα αποστείλετε στον Σύλλογο Διδασκόντων και στον Σύλλογο Γονέων του σχολείου, για να εκθέσετε τα συγκεκριμένα προβλήματα που αντιμετωπίζετε και τις επιπτώσεις που έχουν αυτά στη ζωή και τις επιδόσεις σας. Καλέστε τους, με το ύφος και το λεξιλόγιο που εσείς θεωρείτε κατάλληλο, να σας συνδράμουν στην προσπάθειά σας να προωθήσετε συγκεκριμένες βελτιώσεις.

☞ Έχετε ήδη εντοπίσει και καταγράψει τα χαρακτηριστικά του κειμενικού είδους του άρθρου. Συντάξτε, λοιπόν, με βάση αυτά τα χαρακτηριστικά ένα άρθρο που θα αναρτήσετε στην ιστοσελίδα της τάξης μας. Σε αυτό θα εκθέσετε τα στοιχεία που θεωρείτε σημαντικά για ένα ελκυστικό σχολείο, αλλά και εκείνα που είναι ουσιώδη για ένα αποτελεσματικό σχολείο. Μπορείτε να ξεκινήσετε με αφορμή ένα πρόσφατο

περιστατικό από τη σχολική ζωή ή όποιο άλλο συμβάν σας έκανε να προβληματιστείτε για το συγκεκριμένο θέμα. Η έκταση του άρθρου σας να μην ξεπερνά τις 600 λέξεις.

- Κάθε μέλος της ομάδας σας θα δουλέψει ένα από τα παραπάνω τέσσερα είδη κειμένων στο σπίτι του και θα το αναρτήσει στο Wiki της τάξης, στον φάκελο της κάθε ομάδας. Η κατανομή αρμοδιοτήτων θα γίνει από εσάς τους ίδιους. Ωστόσο, επειδή η ευθύνη για το κάθε παραγόμενο κείμενο βαραίνει όλη την ομάδα, καλείται κάθε μέλος της να σχολιάσει εφόσον το επιθυμεί ή να συμπληρώσει τα κείμενα των υπολοίπων μελών της. Η τελική τους μορφή θα συζητηθεί στην τάξη. Εάν αντιμετωπίσετε δυσκολίες στο λεξιλόγιο, συμβουλευθείτε τα γνωστά σας πια Ηλεκτρονικά Λεξικά της Πύλης για την Ελληνική Γλώσσα ή τα έντυπα λεξικά που έχετε στη διάθεσή σας. Καλή δουλειά!

Ζ. ΑΛΛΕΣ ΕΚΔΟΧΕΣ

Θ. ΚΡΙΤΙΚΗ

Αυτό που συνολικά εισέπραξα από την εμπειρία της συγκεκριμένης διδακτικής εφαρμογής είναι πως οι μαθητές και μαθήτριες συνεργάζονται και αξιοποιούν τις ΤΠΕ κυρίως μέσα στο πλαίσιο του μαθήματος, αφού τους «επιβάλλεται» κατά κάποιον τρόπο από τον/την διδάσκοντα/-ουσα. Παρά τη χρησιμότητα που πιθανότατα θα προκύψει στο μέλλον από τέτοιες μεθόδους, στην Γ΄ Λυκείου δείχνουν να απορρίπτουν λίγο ή πολύ οτιδήποτε φαίνεται να ξεφεύγει από τους ρυθμούς και τις καθιερωμένες πρακτικές αντιμετώπισης των απολυτήριων εξετάσεων. Οι ρυθμοί αυτοί και οι προϋποθέσεις προετοιμασίας για τις εξετάσεις έχουν σε μεγάλο βαθμό επιβληθεί από εξωσχολικούς φορείς εκπαίδευσης, ωστόσο είναι γνωστό πόσο καθορίζουν τον τρόπο που δουλεύουν οι μαθητές. Είναι, επίσης, γνωστό πως συχνά αγνοούν τις υποχρεώσεις τους στο σχολείο, για να φανούν συνεπείς σε εκείνες των φροντιστηρίων. Με τα δεδομένα αυτά, είναι πολύ δύσκολο να πειστούν πως μια διδασκαλία σαν την παραπάνω μπορεί να έχει τα ίδια αποτελέσματα με ένα συμβατικό μάθημα. Ακόμη και αν το πιστεύουν, όμως, δεν έχουν συνηθίσει να δουλεύουν με τέτοιες μεθόδους και χρειάζεται, μάλλον, πολύς χρόνος, εξοικείωση με αυτές από πολύ νωρίτερα και, προφανώς, η αλλαγή του συστήματος αξιολόγησής τους, για να ανταποκριθούν πιο πρόθυμα και αποτελεσματικά.

Αξίζει, επίσης, να σημειωθεί ότι η εφαρμογή ήταν χρονοβόρα, με αποτέλεσμα να χρειαστεί να «κλέψω» για αυτήν ώρες από το μάθημα της Νεοελληνικής Λογοτεχνίας. Οφέλη προέκυψαν καταφανώς πολλά, σε ποικίλα επίπεδα, αναρωτιέμαι ωστόσο αν αντισταθμίζουν το συγκεκριμένο κόστος.

Ι. ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Κόμης, Β. & Κ. Ντίνας. 2011. Μελέτη για την αξιοποίηση των ΤΠΕ στη διδασκαλία της γλώσσας και της λογοτεχνίας στην Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση. Γενικό πλαίσιο και ιδιαιτερότητες. Θεσσαλονίκη: Κέντρο Ελληνικής Γλώσσας.

Κουτσογιάννης, Δ. & Μ. Αλεξίου. 2012. Μελέτη για τον σχεδιασμό, την ανάπτυξη και την εφαρμογή σεναρίων και εκπαιδευτικών δραστηριοτήτων για τη διδασκαλία της νεοελληνικής γλώσσας στη Δευτεροβάθμια εκπαίδευση. Θεσσαλονίκη: Κέντρο Ελληνικής Γλώσσας.

Κουτσογιάννης, Δ., Μ. Παυλίδου & Ι. Χαλσιάνη. 2011. Μελέτη για την αξιοποίηση των ΤΠΕ στη διδασκαλία της Νεοελληνικής Γλώσσας στη Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση: γενικό πλαίσιο και ιδιαιτερότητες. Θεσσαλονίκη: Κέντρο Ελληνικής Γλώσσας.

http://www.greeklanguage.gr/sites/default/files/digital_school/p3.1.2_glwssa_bthmia.pdf [15.11.2010].

Κουτσογιάννης, Δ. 2010. Η εισαγωγή των ΤΠΕ στην εκπαίδευση και τη διδασκαλία των φιλολογικών μαθημάτων. ΤΠΕ και γραμματισμός. Στο *Επιμορφωτικό υλικό για την επιμόρφωση των εκπαιδευτικών στα Κέντρα Στήριξης Επιμόρφωσης. Επιμόρφωση Εκπαιδευτικών για την Αξιοποίηση και Εφαρμογή των ΤΠΕ στη Διδακτική Πράξη. Τεύχος 3: Κλάδος ΠΕ02*, 16-48. 1^η έκδοση. Πάτρα: ΕΑΙΤΥ.

Παιδαγωγικό Ινστιτούτο. 2012. *Μείζον Πρόγραμμα Επιμόρφωσης Εκπαιδευτικών. Επιμορφωτικό Υλικό. Τόμος Δ': Θέματα αξιοποίησης της ομάδας στη σχολική τάξη.*

http://www.epimorfosi.edu.gr/images/stories/ebook-epimorfotes/sxeseis/sxeseis_sxolikh_taxh.pdf

Παπαδοπούλου, Μ. 2011. Από το γραμματισμό στους Πολυγραμματισμούς. <http://www.literacy.gr/sites/default/files/apo%20grammatismo%20se%20polygrammatismous.pdf>

Πολέμη-Τοδούλου, Μ. 2012. Διαμορφώνοντας πυξίδα για την αξιοποίηση του άξονα «σχέσεις και ομάδα» στο διδακτικό σχέδιο, *Μείζον Πρόγραμμα Επιμόρφωσης*

Εκπαιδευτικών. Επιμορφωτικό Υλικό. Τόμος Δ': Θέματα αξιοποίησης της ομάδας στη σχολική τάξη, 43-52. Παιδαγωγικό Ινστιτούτο.

Χατζησαββίδης, Σ. 2005. Από την παιδαγωγική του γραμματισμού στους πολυγραμματισμούς: νέες τάσεις, διαστάσεις και προοπτικές στη διδασκαλία της γλώσσας. Στο *Γλώσσα και λογοτεχνία στην πρωτοβάθμια και τη δευτεροβάθμια εκπαίδευση*, επιμ. Κ. Μπαλάσκας & Κ. Αγγελάκος, 35-52. Αθήνα: Μεταίχμιο.

Χατζησαββίδης, Σ. 2003. Η διδασκαλία της ελληνικής γλώσσας στο πλαίσιο των πολυγραμματισμών (προετοιμασία του κοινωνικού μέλλοντος των μαθητών). *Φιλολόγος* 113: 405-414.

ΥΠΔΒΜΘ. 2011. Πρόγραμμα Σπουδών Νέας Ελληνικής Γλώσσας Α' Λυκείου. ΦΕΚ 1562/27-06-2011.

http://digitalschool.minedu.gov.gr/modules/document/file.php/DSGL-A110/%CE%94%CE%95%CE%A0%CE%A0%CE%A3-%CE%91%CE%A0%CE%A3/programma_spoudon_ne_glossa_new.pdf

ΥΠΕΠΘ. 2010. *Επιμόρφωση Εκπαιδευτικών για την Αξιοποίηση και Εφαρμογή των ΤΠΕ στη Διδακτική Πράξη. Τεύχος 1: Γενικό Μέρος*. 1^η Έκδοση. Πάτρα: ΕΑΙΤΥ.

ΥΠΕΠΘ. 2006-2007. *Οδηγίες για τη διδασκαλία των φιλολογικών μαθημάτων στο ενιαίο λύκειο*, 101-104, 146-147. ΟΕΔΒ.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

Το σχολείο της δημιουργικότητας

Το σχολείο που θέλει να αναπτύξει τη δημιουργικότητα των μαθητών του δε θα περιοριστεί στη δημιουργία του κατάλληλου κλίματος και των ευνοϊκών συνθηκών. Προγράμματα, βιβλία, μέθοδοι διδασκαλίας, διδάσκοντες και διδασκόμενοι θα πρέπει να προσαρμοστούν και να στραφούν προς αυτή την κατεύθυνση. Η μηχανική μάθηση, η τυποποίηση της διδασκαλίας ή της εργασίας, η παθητική επανάληψη, η παιδαγωγική του «κάνε αυτό που σου λέω» και του «κάνε το όπως σου το λέω» θα αποκλειστούν και θα αντικατασταθούν με μεθόδους όσο γίνεται περισσότερο ενεργητικές, επεκτεινόμενες και σε θέματα που ίσως δεν προβλέπονται από το πρόγραμμα, αλλά που η διαπραγμάτευσή τους ενδιαφέρει ένα μαθητή ή μια ομάδα μαθητών. Το ερώτημα δηλαδή «τι θα ήθελες να κάνεις» και «πώς σκέπτεσαι να εργαστείς» βρίσκεται στη βάση μιας δημιουργικής παιδευτικής διαδικασίας που σέβεται την ατομικότητα και πιστεύει στις δημιουργικές δυνατότητές της. Από τις ενεργητικές μεθόδους θα αναφέρουμε κυρίως τη διερευνητική, κατά την οποία η οργάνωση της ύλης και η σύνδεση των γνωστικών τμημάτων επαφίεται στον ίδιο το μαθητή, ώστε η μάθηση να παίρνει μια δημιουργικά εξατομικευμένη μορφή σχετιζόμενη άμεσα με την εργασία, να είναι δηλαδή μάθηση πραγματική.

Ο διδάσκων εξάλλου θα πρέπει να είναι σε θέση να ανατοποθετήσει τον παραδοσιακό ρόλο του αναθεωρώντας κριτικά και παραμερίζοντας το εγχαραγμένο μοντέλο του παραδοσιακού δασκάλου: θα πρέπει να μένει ανοιχτός και ευέλικτος, να οργανώνει, να εμπνυχώνει, να ενθαρρύνει, να δίνει τις πληροφορίες που χρειάζεται ο μαθητής για τη δουλειά του ή να τον κατευθύνει σωστά στην αναζήτηση και την ανεύρεσή τους, να καθοδηγεί τον εργαζόμενο διακριτικά και στο βαθμό που θα κρίνει αναγκαίο. Με άλλα λόγια, θα πρέπει και ο ίδιος να είναι δημιουργικό άτομο ή να

ενεργοποιήσει τη λανθάνουσα δημιουργικότητα του. Διαφορετικά, η ζωή του σε ένα δημιουργικό σχολείο θα ήταν δύσκολη για πολλούς και ευνόητους λόγους.

Πιο συγκεκριμένα, η σχολική ζωή στο δημιουργικό σχολείο θα μπορούσε να οργανωθεί με τρόπους που να ευνοούν τις πρωτοβουλίες, τις επιλογές, τις εργασίες των μαθητών σε θέματα που τους ενδιαφέρουν· να ανατίθεται, π.χ. στους μαθητές η οργάνωση και παρουσίαση ορισμένων μαθημάτων, διάφορες εκθέσεις, έκδοση περιοδικού ή εφημερίδας, θεατρικές παραστάσεις, μουσικές παρουσίες, ομιλίες-συζητήσεις για θέματα επικαιρότητας, κοινωνικά ή πολιτικά, επιστημονικά, καλλιτεχνικά κτλ. Σε μια τέτοια οργάνωση καθοριστικό ρόλο θα παίξουν οι ομάδες των ενδιαφερόντων των μαθητών και με την προϋπόθεση ότι διδάσκοντες και διδασκόμενοι θα απαλλαγούν από την πίεση των ποικίλων εξετάσεων, και από το αδιάκοπο κυνήγι της ύλης και του χρόνου.

Στο δημιουργικό σχολείο θα τονιστεί ιδιαίτερα η συμμετοχή των μαθητών στο διάλογο, ώστε να είναι όσο το δυνατό ενεργητικότερη με όλο τον κίνδυνο της «εκτροπής» από τη «διδασκαλία» που έχει σχεδιάσει ο διδάσκων. Ο καλός δάσκαλος ποτέ δεν ξέρει πού θα βγάλει τελικά το μάθημα και σ' αυτό ακριβώς έγκειται η γοητεία του έργου του. Πάντως, ένα μάθημα που οδηγεί εκεί που αυτός έχει σχεδιάσει, δεν είναι πάντα το καλύτερο μάθημα. Στο δημιουργικό σχολείο θα προσεχτεί ιδιαίτερα ο τρόπος υποβολής των ερωτήσεων. Θα μπορούσαμε να διακρίνουμε και τις ερωτήσεις σε συγκλίνουσες και αποκλίνουσες ή σε κλειστές και ανοιχτές. Συγκλίνουσες ή κλειστές είναι αυτές που ο διδάσκων «ξέρει» την απάντηση και την περιμένει. Ακούει αδιάφορα ή δεν ακούει καθόλου τις άλλες απαντήσεις, ώσπου να ακούσει την αναμενόμενη, οπότε και ενθουσιάζεται. Ο ίδιος ο μαθητής δεν απορεί, δε ρωτάει, δεν ενθαρρύνεται στην απορία ή στην ερώτηση, δε βλέπει να λαμβάνεται υπόψη η προσπάθεια του και, κατά συνέπεια, δε διακινδυνεύει μια απάντηση λαθεμένη.

Ο δημιουργικός μαθητής δυσφορεί σε τέτοιες συνθήκες μαθήματος και αντιδρά συχνά με απρέπεια ή με ειρωνεία. «Να κάνετε ερωτήσεις που να μην ξέρετε την

απάντηση», αυτό είναι το αίτημα της δημιουργικότητας. Η στενή όμως αντίληψη για την αγωγή, που περιορίζει το ρόλο της στο γνωστικό αποκλειστικά υλικό, δεν αφήνει το διδάσκοντα να κινηθεί σ' αυτό τον ευρύτερο χώρο της συλλογικής προσπάθειας και της γόνιμης ανταλλαγής ιδεών με τις δημιουργικές προοπτικές που δίνουν οι ανοιχτές ερωτήσεις [...]

Αλλά και γενικά το σχολείο γιατί δε βοηθάει τους μαθητές να χρησιμοποιούν τα χέρια τους, να κατασκευάζουν, να κάνουν πειράματα, να ερευνούν, να αναζητούν, να αποκτούν προσωπικές εμπειρίες και γνώσεις - όχι βιβλιακές - να δημιουργούν κάτι δικό τους, να «ποιούν»; Προς αυτήν όμως την κατεύθυνση οφείλει να κινείται το δημιουργικό σχολείο.

(Κ. Μπαλάσκας, Εκπαιδευτική θεωρία και πολιτική)